

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آیین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی - سؤالات

شماره تلفن: ۸۸۹۴-۸۸۹۵-۸۸۹۶-۵۴۴۸

سال پنجم - شماره ۱۲۴۳

صفحه ۴۲۶۶

۳ شهریور ۳ خرداد ماه ۱۳۲۸

میرزا سید محمد باقری

دوره پانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۷۰۹

روزنامه یومیه

فهرست مذاکرات

صورت مشروح مذاکرات صد و شصت و پنجمین
جلسه دوره پانزدهم از صفحه ۱ تا ۱۵
۲ - آگهی های رسمی » ۱۷

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۶۵

صورت مشروح مذاکرات مجلس روزیک شنبه اول خرداد ماه ۱۳۲۸

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مشروح مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور چهار نفر از آقایان نمایندگان
- ۳ - طرح گزارش کمیسیون راجع با استخدام دکتر دلوی و اعاده آن بکمیسیونهای مربوطه
- ۴ - تصویب یک فقره مرخصی
- ۵ - طرح گزارش کمیسیون مربوط بتأسیس دانشگاهها
- ۶ - موقع جلسه آینده - ختم جلسه

دو ساعت و ۳۷ دقیقه بظهر مجلس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- آگهی بابت صورت مشروح مجلس

فرستاده اند دارو ندارد ...

رئیس - این مربوط بصورت مجلس نیست
مهدی ارباب - بله قربان این پیشنهاد را بنده
تقدیم کردم و اصلا قرائت نکردند و این تضييع حق
یکنفر و کيل است استدعا میکنم بفرمائيد که پیشنهادات
را قبل قرائت بکنند

۲ - بیانات قبل از دستور چهار نفر از
آقایان نمایندگان

رئیس - سه نفر از آقایان تقاضای نطق
قبل از دستور کرده اند امروز هم لایحه استخدام آقای
دکتر دلوی مطرح است الان آقای وزیر بهداشتی
خواهند آمد تا آمدن ایشان موافقت بفرمائید سه نفر
از آقایان صحبت کنند (برزین - فرمودید که لایحه
مربوط بقله امروز مطرح است) لایحه مربوط بقله
۴۸ ساعت قبل باید طبع و توزیع شود چون دیروز بدست
آقایان رسیده در جلسه بعد باید مطرح شود

حائری زاده - دولت برای دفاع از لوایح
حاضر نیست
رئیس - فعلا مطرح نیست آقای اردلان
بفرمائید

اردلان - بنده از موقع استفاده کرده عرض
مختصری دارم که بعرض آقایان نمایندگان محترم
میرسانم از جمله لوایحی که جزو دستور مجلس
شورایملى فرا گرفته و گزارش آن از کمیسیون
مربوطه تقدیم مجلس شده گزارشی است که در
تاریخ اسفند ماه ۱۳۲۷ راجع به تنظیم امر بین
کارگر و کارفرما تقدیم مجلس شورای ملی شده

تقدیم مقام ریاست میکنم استدعا میکنم که امر مقرر
فرمائید اصلاح شود

اردلان - آقای رئیس اجازه بفرمائید بنده عرض
میکنم چون آقایان وزراء نیستند اجازه بفرمائید دو کلمه
قبل از دستور صحبت بشود

رئیس - آقای ارباب در صورت مجلس نظری
دارید؟ بفرمائید

مهدی ارباب - در جلسه پیش پیشنهادی بنده
تقدیم کردم راجع به پزشکان و دکتر هائی که مامور
ولایات میشوند که وزارت بهداشتی ابتداء بهداشت
آنها را کاملا تامین کند و وسائل آنها را کاملا فراهم
بکند بعد آنها را اعزام بدارد که اینک جراحی
بزرگدان فرستادند که وسائل جراحی ندارد پزشک

رئیس - نسبت بصورت مشروح مجلس که طبع و
توزیع شده نظری نیست؟ آقای دکتر معظمی بفرمائید
دکتر معظمی - بنده میخواستم تذکر بنده
قانونی که در آن جلسه تصویب شده است برای اینکه
متن قانون معلوم باشد باید در این صورت جلسه
چاپ شود و عین قانون در صورت جلسه چاپ نشده
است میخواستم تذکر بنده در جلسه ای که منجر بتصویب
قانونی میشود عین قانون را بنویسند

رئیس - صحیح است دستور داده میشود آقای
امیر تیمور بفرمائید
امیر تیمور - در طبع قسمت مذاکرات جلسه
۱۶۳ راجع باظهارات بنده قدری اشتباه شده است برای
اینکه وقت مجلس گرفته نشود موارد آنرا بنده نوشته ام

● عین مذاکرات مشروح یکصد و پنجمین جلسه از پانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تدوین و تحریر صورت مجلس

ما چند نفر از نمایندگان چندین نوبت پیشنهاد کردیم که مجلس شورای ملی موافقت بفرماید که این گزارش جزو دستور گذاشته شود متأسفانه يك لوايح مهمتری پیش آمد و این لایحه که تا این درجه حائز اهمیت است در دستور مجلس شورای ملی تا کنون گذاشته نشده بنده چون خودم عضو کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر هستم و پیش از یکسال چه در خود کمیسیون چه در سو کمیسیون زحمت تنظیم این لایحه را کشیدم از آقایان نمایندگان محترم استدعا میکنم که توجه لازم باهدیت این لایحه معذوف بفرمایند و از مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی و رؤسای محترم کمیسیونها که برای تنظیم دستور مجلس شورای ملی جلسه تشکیل میدهند تمنا میکنم که توجه بفرمایند که این لایحه باین مهمی برعهده تعویق نیفتد دردیابی که ما امروز زندگی میکنیم نمیتوان توجهی موضوع کارگر و کار فرمانداشت مادر حال حاضر در حدود ۱۵۰ هزار نفر کارگر داریم که نصف این عده در خوزستان مشغول انجام وظیفه هستند نصف دیگرشان هم در سایر شهرستانهای کشور پراکنده شده اند و لازم است ترتیبی برای اختلافاتی که ممکن است احياناً بین کارگر و کارفرما بوجود بیاید داده شود ما در این لایحه آنچه آقایان ملاحظه میفرمایند نه جانبداری شدیدی ما برای کارگر کردیم و نه جانبداری از کارفرما نموده ایم بلکه عدالت را در این موضوع حکم قراردادیم و رعایت عدالت هدف اصلی ما بود در عین اینکه حقوق کارگر را در این لایحه تأحیی که ممکن بود منظور کردیم مملکت را هم در این لایحه طوری تنظیم نمودیم که فعالیت اقتصادی اشخاصی که در مملکت سرمایه دارند با کمال خوبی سرمایه های خودشان را بکار ببرند و فعالیت اقتصادی خودشان را بجزایر بیندازند باین ترتیب که بتوانند کارخانجاتی در مملکت ایجاد بکنند و کارهای تولیدی بکنند که هم کارگر از آن استفاده بکند و هم خرد اشخاصی که سرمایه دارند ، بنا بر این ما در این لایحه دقت کافی کردیم که کارفرمایان هم در حدود قانون و مقررات کشور بتوانند فعالیت اقتصادی خودشان را اعمال بکنند در عین حال ما رعایت کردیم که کارگرها هم تاحه ممکن آسایش داشته باشند مثلاً حداکثری برای ساعت کار معین کردیم گفتیم اگر از آن حد اکثر کارفرمایی بخواهد از کارگر تفضای کار کند باید حقوق اضافی باو بدهد همبمنظور موضوع بهداشت را برای کارگران در نظر گرفتیم همبمنظور در نظر گرفتیم که اگر کارگری سنش تا يك میزان معین نرسد از استخدام او در کارخانه های بزرگ و کارهای سنگین صرف نظر بشود ، يك حقوقی برای بیمه اجتماعی کارگران در نظر گرفتیم که دو درصدش را خود کارگر بدهد و چهار درصدش را هم دولت و کارفرما بدهد که مجموعاً شش درصد در صندوق مخصوص بیمه اجتماعی کارگران جمع بشود و اگر يك کارگری فوت کرد یا در زیر ماشین جان سپرد و یا بوسیله حوادث کار یا ناشی از غیر کار بساو صدمه وارد آمد عائله او نسبتاً زندگی راحتی داشته باشد در صورتیکه حالا این وضعیت نیست بنا بر این از آقایان محترم خواهش میکنم نظر باهمیتی که این موضوع دارد موافقت بفرمایند که اینهم جزو دستور قرار بگیرد و ترتیب کارگر و کارفرما داده شود بنده

پیش از این عرضی ندارم.
رئیس - آقای حاذقی.

حاذقی - عرض لازمی بود که بنده خواستم از حضور جناب آقای وزیر دارائی استفاده بکنم و باستحضار مجلس شورای ملی برسانم موضوع مساعدت بانك كشاورزی است بزرگوارم و كشاورزان كشور مجلس شورای ملی کمال علاقه و توجه دارد (آقای بزم خواهش میکنم بگذارد آقای وزیر دارائی توجه بفرمایند) عرض میکنم توجه مجلس باین است که بانك كشاورزی بمعنای واقعی کلمه موفق بشود که مساعدتهای اساسی به طبقه مالکین و زارعین که مقصودشان آباد کردن و معمور کردن این مملکت است بکنند لایحه ای هم که دولت تقدیم مجلس کرده در اسفندماه گذشته اکثریت قریب با اتفاق مجلس تأیید کرد که سرمایه بانك افزوده شود و دست بانك برای کمک بکشاورزان باز باشد در جاهایی که شبه ندارد تأسیس بکند (آقای دکتر اعتبار استدعا میکنم فلسفه اینکه در آئین نامه گفته شد که کسی از نمایندگان پهلوی وزیر نه نشیند این است که وزیر بحرف گوش بدهد) عرض کنم که این لایحه را هم مجلس تصویب کرد و وزارت دارائی هم خوشبختانه با حسن نیت جناب آقای وزیر دارائی که بنظر مجلس احترام گذاشت و سرمایه بانك را شروع کرد با افزودن و اعتباراتی بانك كشاورزی منتقل شد. در زمستان سال گذشته قسمت زیادی از مناطق این مملکت دچار خسارت شدید شد و از آنجمله بعضی از شهرستانهای فارس در اثر سرمای زیاد محصول آنها آفت دید و مخصوصاً حوزه شهرستان جهرم که محصول عمده آن درختهای مرکبات و لیموی آب و نظائر آن بود در اثر سرمای زدگی نود درصد درختهای آنها بکلی خشکیدوده درصد آنها هم که امسال سالم مانده است در اثر سرما باری نداده و شاید تا یکی دو سال دیگر هم نتوان يك محصول کافی برداشت. از محل تلگرافهایی رسیده دائر بر اینکه بانك كشاورزی (آقای وزیر دارائی استدعا میکنم توجه بفرمایند) تلگرافهایی از محل رسیده دائر بر اینکه بانك كشاورزی ترجیحی بکند و از خسارت زارعین و صاحبان باغ که درختهای آنها خشکیده است جلوگیری بشود و بانها کمکي بشود که اینها از کار زراعت و فلاحیت دست نکشند و بطبقه بیکار و عملرئه افزوده نشود بدستور مقام نعت وزیر کمیسیون تنظیم شد و از شعبه بانك در محل هم توضیحاتی خواسته شد و معلوم شد که در حدود چهار میلیون تومان خسارت با آنها وارد شده است و برای جبران آنها هم لازم است که در حدود يك میلیون تومان وام طویل المدهه به زارعین داده شود. (آقای رئیس نظامنامه که عملی نشود همه می آیند پهلوی وزیر می نشینند) نتیجه این کمیسیون به بانك كشاورزی ابلاغ شد و خود بانك هم مطالعاتی شد و موکول باین شد که این اعتبار را در اختیار بانك بگذارد که این يك میلیون تومان با نظر رئیس شعبه و معتمدین محل و شورای شهرستان بین زارعین و مالکین جزء که متضرر شده اند بعنوان وام داده شود تا دو باره درختهایشان را غرس و باغهایشان را آباد بکنند تا پس از چند سال دیگر بتوانند بهره برداری بکنند و وامی هم که از دولت گرفته اند بدهند و هم استفاده کنند جناب آقای وزیر دارائی الان در مجلس تشریف دارند ولی (متأسفانه هر چه خواهش می شود که

نظامنامه اجرا بشود و آقایان بگذارد که آقای وزیر دارائی توجه بفرمایند اجرا نمیشود) استدعا میشود از آقای وزیر دارائی که به بانك كشاورزی دستور بدهند که طبق تصمیم این کمیسیون و موافقت دولت این وام را هر چه زودتر بفرستند تا فرصت باقی است و زارعین بی پانصد هاند و بیبیکارها و گداهای مملکت افزوده نشده بانها بوقع مساعدت بشود که باغهای خودشان را دو مرتبه بوسیله غرس درختهای تازه احیاء بکنند و هم به تولید مملکت افزوده بشود و مالیات بدهند و هم زندگی خود و عائله خودشان را اداره بکنند نکته دوم که در نظر آقایان هست مسئله اصلاح لایحه قانون انتخاب است که دولت به مجلس داده مطابق قانون سه ماه بآخر دوره مانده باید انتخابات شروع شود منظور قانون گذار این بوده است که همیشه سه ماه بآخر دوره مانده انتخابات دوره بعد مجلس شورای ملی بعمل بیاید تا این که به مجرد ختم دوره سابق مجلس لاحق جانشین مجلس سابق بشود و در عمل قانون گذاری فترتی حاصل نشود (صحیح است) و مطابق اصل قانون اساسی که میگوید مشروطیت کلا و جزاً تعطیل بردار نیست يك روز هم مملکت بدون مجلس نگذرد در دوره چهاردهم آقایان نمایندگان بخاطر دارند که در اثر وجود يك مانع مهمی که عبارت از وجود قوای بیگانه در مملکت بود مجلس قانونی تصویب کرد که مادام که قوای خارجی در مملکت است انتخابات هم بعهد تعویق بیفتد و پس از سه ماه از تخلیه مملکت میتوان با انتخابات مجلس اقدام کرد و البته نتیجه فترتی بوجود آمد و در تاریخ مشروطیت ایران هم دو سه بار از اینگونه فترتها که هم معلول فرس ماژر و جریان خاص سیاسی بوده پیش آمده ولی در حال حاضر الان ما در يك محظوری هستیم و آن این است که الان بیش از دو ماه بختم دوره شانزدهم نمانده و مطابق قانون اساسی و قوانین جاری دولت مکلف است انتخابات دوره شانزدهم را شروع کند و از طرفی يك لایحه ای در این ضمن در حدود دو هفته پیش تقدیم مجلس شورای ملی کرده است دائر باصلاح بعضی از مواد قانون انتخابات این قانون در افکار عامه يك اثر بسیار خوبی کرده و مردم مملکت این عمل دولت را بدیده احترام و تحسین نگاه میکنند (صحیح است) در هر حال دولت تسلیم نظر و رأی مجلس است که آیا این لایحه بهمین صورتی که دولت داده است یا با هر گونه جرح و تعدیلی آماده شود و در دستور مجلس و مورد رأی مجلس قرار بگیرد و انتخابات دوره شانزدهم با اصلاح قانون انتخابات بوقع عمل و اجرا گذارده بشود من خواستم از کمیسیون محترم کشور که این لایحه در دو هفته پیش بان کمیسیون ارجاع شده است استدعا میکنم بمنظور اینکه برای دولت هیچگونه ایرادی نباشد هر چه زود تر این لایحه را آماده کند و بمجلس شورای ملی تقدیم کند مجلس آنرا یا قبول میکند یا رد میکند بالاخره تکلیفش را معلوم میکند آن وقت ما بتوانیم از دولت بخواهیم قبل از اختتام دوره بانزدهم انتخابات دوره شانزدهم را همانگونه که مورد نظر شخص اعلیحضرت همایون شاهنشاهی است که نماینده های ملت باید منتخب خود ملت باشند با کمال آزادی نمایندگان دوره شانزدهم انتخاب شوند و مجلس شانزدهم بوقع پس از ختم دوره شانزدهم

جانشین این مجلس شود و مشروطیت ایران همبمنظوری که نظر قانون اساسی است تعطیل بردار نباشد.
نمایندگان - دستور ، دستور ، دستور ،
رئیس - چهار نفر از آقایان اجازه نطق خواسته اند آقای معتمد دماوندی بفرمایند متنها يك قدری مختصر تر بفرمایند.
معتمد دماوندی - عرض بنده امروز بعضور آقایان نمایندگان محترم بسیار مختصر است عرض میکنم یکیش که در چندی قبل بنده هم تقاضا کرده بودم که نطق قبل از دستور بکنم ولی متأسفانه فرصت نشد این بود که خواستم استفاده کنم از حضور سفیر کبیر افغانستان در ایران و از این حسن نیتی که دولت و ملت برادر ما افغانستان در خصوص حل اختلاف رود هیر مند میندول داشته اند اظهار سپاسگزاری کنم و تشکر کنم - (نورالدین امامی - هنوز که حل نشده است بعد از اینکه حل شد ابراز تشکر کنید) و عرض بکنم که بالاخره بیش از این سیستم ما را نسوزانند و به پناه های مختلف آب ندهند و از این بدبختها جلوگیری بشود زیرا مردم سیستم بطور کلی از آنجا کوچ کرده اند و بجایهای دیگر رفته اند و سیستم که يك واحد بزرگ اقتصادی مملکت ما بود امروز دچار بدترین و اسف انگیزترین اوضاع شده است در هر حال دولت ایران این مسئله را هر چه زود تر باید حل میکرد که اهالی سیستم ، از این مضیقه بیرون بیایند مسئله دومی که خواستم عرض کنم خدمت آقایان عدم توجه دولت بود بعرایض گذاشته بنده آقای وزیر دارائی اینجا تشریف دارند ، جلسات گذشته بنده راجع بحریق قریه خمیران يك عرایضی کرده بودم و تقاضائی کرده بودم که کمک بهشان بشود بنده عرض میکنم در اتفاقاتی که در مملکت می افتد دیده ایم که گاهی دولت برایگان چیزهایی میدهد مثلاً راجع بسیل زدگان اصفهان دولت آمد و گندم داد و گفت ما این گندم را برایگان میدهم (اعزاز بك بی - پولش را گرفتند) پولش را گرفتند ولی بقیه خیلی ارزان ولی با همین راهم نمیدهند ، برای آذربایجان این واقعه ایکه اخیراً در اطراف مشکین شهر پیش آمده دولت يك مساعدت هایی دارد میکند و الان هم والا حضرت شاهپور علیرضا تشریف برده اند آنجا برای سرکشی و دین و رسیدگی و عرض میکنم البته ملت هم سیاستگر هستند و بوده اند خواهند بود ولی متأسفانه نسبت بقریه خمیران هیچگونه توجهی نشده است اینجا عرض کردم آقای وزیر دارائی يك قریه ای است که چند خانوار دارد و از هستی ساقط شده اند الان هم فصل باران است و بواسطه نداشتن جا در گیلان و اینطرف و آنطرف رفته اند و چادر زده اند اغلب مریض و بستری و بیچاره شده اند و شرده مالکین هم وضع زراعتشان از بین رفته است بنده تقاضا کردم که دستور بفرمایند که بانك كشاورزی صدمه از تومان بانها بدهد خواهش میکنم از حضرت عالی الان اجازه اش را مرقوم بفرمایند و بنده بنده به بانك كشاورزی و این پول را بفرستند آنجا و مردم هم حاضرند که املاک خودشان را گرو بگذارند بانك هم هنوز در آنجا شعبه ندارد و تشکیل نشده است بفرمایند که بانك كشاورزی تشریف بیاورد آنجا و در آنجا که يك قطعه سرمدی است شعبه تشکیل بدهد

بپناه اینکه پول نداریم نمی آید پول هم که بهش دادیم باز توجه نمیکند دستور بفرمایند که این صد هزار تومان را بانك كشاورزی بپردازد بنده که اینجا خودشان را از حیث زراعت امسال اداره کنند و اگر این پول را فرستند اینجا بشهر می آیند و زراعت امسال آنجا از بین میرود و آنها هم در شهر گدایشوند و دیگر نمیشود هیچ قیمت آنجا را آباد کرد عرض از حضور آقایان استفاده کنم بعرضتان برسانم چندی قبل هم راجع بیرنج عرایضی کردم ولی متأسفانه چندان ترتیب اثری بهش داده نشد ، بیرنج امسال گیلان زیاد است و دارد از بین میرود و با این وضع بی پولی که آنجا در بازار ایجاد شده اگر يك شهری يك استانی صد میلیون دوست میلیون سیصد میلیون اهالیش ضرر بکنند این دیگر قابل جبران نیست این را استدعا میکنم يك توجهی بفرمایند بهر حال چیزی که خواستم عرض کنم ابتدا که تشریف آوردید در این دولت جنابعالی يك حسن نیتی میندول فرمودید و يك کمیسیونی در بانك كشاورزی با حضور نماینده دولت تشکیل دادید و آقای بهنیا راهم مأمور فرمودید که بیایند و حضور پیدا کنند آنجا صحبتهایی شد صورتجلسه ای شد متأسفانه از آن نوید هایی که دولت داده تا بحال هیچکدام بوقع عمل و اجرا در نیامده است آنجا چن اول چای از بین رفته و دولت باید مساعده میداد که امسال نداده است و برای خرید چای که تا بحال میبایستی تصمیم میکردند و میرفتند و میفریدند تا بحال تصمیمی گرفته نشده و يك تصویب نامه ای هم جناب آقای وزیر دارائی تهیه کرده اند و با حسن نیتی که بنده در ایشان سراغ دارم و با توجهی که بزراعت و زارعین چای دارند معذک این تصویب نامه در شورای اقتصادی گیر کرده جناب آقای وزیر دارائی وارد کنندگان چای خارجی برای اینکه دولت چای داخلش را بخرد و این چای زمین بخورد و محصول چای از بین برود و مردم و زارعین گیلان از بین بروند بنده اطلاع کافی دارم که يك معاملاتی دارند بنده استدعا میکنم توجه بفرمایند و بگذارد چند نفر تاجر محترم در تهران هستند بنده يك میلیون نفر زارع گیلانی در دست آنها باشد که آنها را بیچاره کنند (صحیح است) این بود عرض من .

مملکت میکند روی يك پلان و نقشه ثابتی باشد و خلاصه پول بهتر نرود برای بانك كشاورزی هم در سازمان برنامه پیش بینی شده است که ۱۵۰ میلیون ریال در سال اول کمک بشود ب سرمایه اش ولی برای اینکه هنوز سازمان برنامه بلاش بتصویب مجلس نرسیده در نظر گرفته شده که از این پول برای کمک بکشاورزی منقطه هائیکه محتاج کمک هستند استفاده کنند يك نکته ای را خواستم بآقایان تذکر بدهم که بانك كشاورزان يك قانونی دارد و يك اساسنامه ای دارد و احتیاج باینکه دولت باو دستور بدهد ندارد و مستقل است و يك واحد اقتصادی است و مطابق آئین نامه و مقرراتی که دارد هر مراجعه ای که بهش میشود موظف است که ترتیب اثر بدهد مطابق مقرراتی که هست قرض بدهد حالا راجع بان حریق که آقای معتمد دماوندی اشاره کردند چه احتیاج بقرضه دارد و چه ندارد خودشان باید تشریف ببرند و مراجعه کنند البته نماینده هم از طرف بانك خواهد رفت و مطابق مقررات قرضه خواهد داد ولی اگر نماینده نرفت و بانك كشاورزی تعطل کرد یا اشکالی بنظرش رسید آنوقت مانعی ندارد که وزارت دارائی مراجعه بفرمایند البته وزارت دارائی بعنوان صاحب سهم تذکر خواهد داد اما در قسمت بیرنج که فرمودید توجه نشده اینطور نیست خواستم که مسیوق باشید بیرنج را یکمرتبه دیگر اینجا توضیح دادم که از لحاظ اینکه وضع خواربار کشور در مضیقه بود اجازه صادرات نداریم ولی امسال اجازه صادرات داریم و هر کسی بیرنج داشته باشد میتواند مثل کالاهای عادی در مقابل تعهد ارزی صادر کند آقا بفرمایند تمام آنها بیکه بیرنج دارند از وزارت اقتصاد ملی تقاضای پروانه بکنند بهشان پروانه میدهند و بیرنج خودشان را صادر کنند اینک چیزی نیست ، در قسمت چای هم که فرمودید بنده اینجا مجبورم که يك تذکری بدهم يك وقتی چای و بیرنج در انحصار کامل دولت بود و وزارت دارائی مداخله میکرد و ناچار بود کلیه محصول داخلی را بخرد و اگر محتاج بود که از خارج وارد کنند يك مقداری هم از خارج وارد میکرد و مصرف مملکت را میداد ولی امروز نه بیرنج را میتوان وزارت دارائی مداخله بکنند چون در انحصار دولت نیست و ارتباط هم ندارد با وزارت دارائی برای اینکه بیرنج هم مثل سایر کالای صادراتی مملکت است یعنی همانطور که فرش میتواند صادر کنند هر کس هم میتواند بیرنج صادر کند چای هم همبمنظور است و رود چای هم يك کنتترانی دارد که از این کنتتران معلوم است که باید سالی چقدر وارد بکنند دولت برای اینکه تشویق بکند مقدار محصول چای را مع الوصف چای را میخرد در صورتیکه همبمنظور که عرض کردم چای هم مثل سایر محصولات كشاورزی است اگر برای تشویق هم باشد دولت کمک هم باید بپرد بخرد چقدر هم باید بپرد بخرد و شاهانه هم باید بپرد بخرد دیگر هم باید بپرد بخرد ولی چون راجع بجای فرمودند ضمناً باید عرض کنم مطابق اطلاعاتی که پیدا کردم در این قضیه خرید چای داخلی يك سوء استفاده هایی از طرف مأمورین و از طرف باغداران شده است (صحیح است) یعنی چائی که دولت میخرد مطابق صورتی که ما داریم مکرر این چای را میاورند در اینجا بدولت میفرورشتند بجای چای دولتی بسته ای ه تومان

دولت میگرد بستانه ۳ تومان میفرودند اینها در بازار میگردند و میرند بشمال و دوباره میآوردند و دولت میفرودند یعنی دولت بجای اینکه در سال سه هزار تن چای بفرود ۷ هزار تن مجبور است بفرود (ممتد) دماوندی - مربوط بیافندارها نیست از تاجرای چای جلوگیری کنید) برای اینکه رفع این اشکال هم شده باشد آقا اطلاع دارند که آقا بان کشاورزان هم راضی هستند برای اینکه دولت از این جهت يك ضرر بجائی ننگند و از این كمك هم بیافندارها بامر ما یوس نشوند در وزارت دارائی مطرح شد جلستانى شد نظریاتی گرفته شد كه هم جلوگیری از سوء استفاده شده باشد وهم كمك بیافندارها بشود و با این نظریات هم وزارت دارائی موافقت کرده و فرستاده است بهیئت دولت كه تصویب نامه ای صادر بشود من با آقایان و کلاهی شمال هم اطلاع دادم كه روز چهارشنبه تشریف بیاورند وزارت دارائی تا تصمیباتی كه در دولت گرفته شده با اطلاع آقایان برسانم برای اینکه هم ما بتوانیم چای را بخریم وهم كمك بیافندارها شده باشد وهم دولت ضرری نكند .

رئیس - آقای فولادوند - معتمد دماوندی - ولی برای غله سی میلیون تومان ضرر بکنند کسی حرف نمیزند (زنك رئیس) سزاوار - آن نان مردم است خیلی فرق دارد .

فولادوند - آقای معتمد دماوندی اگر فرمایش شما نام شد بفرمائید بنده بطور خلاصه میخواستم راجع بوضعیت دادگستری كه یکی از ارکان مشروطیت است عراضی حضور نمایندگان محترم عرض كنم در روزيكه نمایندگان مجلس مؤسسان حضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی شرفیاب بودند و بنده هم افتخار شرفیابی داشتم ضمن فرمایشات ملو كانه كه اصفاء شد تقریباً نسبت بمداد گستری اظهار خوشبینی فرمودند بنده هم تصدیق میکنم كه دادگستری آنطوريكه باید و شاید وظیفه اش را انجام نمیده ولی برای اینکه همین موضوعات هم بسمع مبارك اعلیحضرت برسد و آقایان وزراء هم توجه بفرمائید باید عرض كنم كه عیب دادگستری علل و جهات زیادی دارد كه شاید يكصد آن مربوط بقضات است مثلا این قوانینی كه مادر ایران ایداریم این قوانینی است كه اكثر از روی قوانین ممالك اروپا تدوین شده و در يك ممالك مستمدن باسوادى اجرا میشود این قوانین را چون در ایران نمیتوانند اجرا کنند آن نتیجه مطلوبه حاصل نمیشود مثلاً يك احضار به میفرستند برای فلان مرد بسواد این صرف نظر از سوء نظری كه ممكن است كه آن مأمور كوچك اعمال بكنند بنویسد كه شناخته نشد و یا در محل اقامتش نبود در طرز ابلاغ هم مؤثر است نتیجه این میشود كه دستگاه دادگستری كند میگرد این كندی دستگاه دادگستری مربوط بقضات نیست . دوم عدم توجهی است كه نسبت بقضات دادگستری میشود البته قاضی دادگستری بد هم ممكن است باشد و هست ولی قضات خوب هم هست . بنده میخواستم اینجا حضور آقایان عرض كنم يك نظمی كه نسبت بیزر گترین قاضی عدلیه ایران کردند عرض كنم و آقای وزیر دارائی كه اینجا تشریف دارند تقاضا كنم افلا برای بازماندگان این بیچاره يك توجهی بفرمائید تا سایر قضات با شرف دستگاه دادگستری هم مایوس نشوند كه كار خودشان را ترك كنند و جای آنها را اشخاص

بد بگیرند . آقای میرزا محمد رضا وجدانی دادستان كل دیوان کشور كه یکی از قضات درستكار و با شرف این مملكت است (صحیح است) این مرد مجتهد مسلم بود ، این مرد سالها رئیس شعبه جزائی دیوان کشور بود ، سالها دادستان كل بود و در عدلیه كمتر نظیر او قاضی حقوقی و جزائی داشتیم (صحیح است) این مرد درستكار با شرف را در اواخر كار بدون گناه و سبب و صرفاً برای اینکه شغل او را بگیرند او را یعنی دادستان دیوان کشور را بیکار کردند كه باید وزارت دارائی مطرح شد جلستانى شد نظریاتی گرفته شد كه هم جلوگیری از سوء استفاده شده باشد وهم كمك بیافندارها بشود و با این نظریات هم وزارت دارائی موافقت کرده و فرستاده است بهیئت دولت كه تصویب نامه ای صادر بشود من با آقایان و کلاهی شمال هم اطلاع دادم كه روز چهارشنبه تشریف بیاورند وزارت دارائی تا تصمیباتی كه در دولت گرفته شده با اطلاع آقایان برسانم برای اینکه هم ما بتوانیم چای را بخریم وهم كمك بیافندارها شده باشد وهم دولت ضرری نكند .

این مرد را حبس کردند و در آنجا در مریضخانه زشت ر بدی عمل کردند مریض کردند آقا يك كتر خوشبین فهمید آنجا زن وبچه او كرسند در آذربایجان مانده است سه ماه بوسيله يك تاجر تبریزی برای اوحقوق فرستاد وقتی پیش او بردند میدانید چه جواب داد؟ گفت دو ماه دیگر را آنها بن آدادند يك ماهش را من میگیرم دو ماه را برگرداند آقا شما این طور قضات دارید در دیوان کشور قضات با شرف زیاد دارید در استیفاء زیاد دارید در بدایت زیاد دارید ولی قاضی كه آقا حقوق ندارد قاضی كه استقلال ندارد قاضی كه میشود هر لحظه تغییرش داد قاضی كه بهش توجه نمیشود این درست نمیشود بنده قاضی خوب، من خودم را باید مطابق قاعده و عقل از دیگران بیشتر دوست داشته باشم وقتی من خودم در عسرت هستم باید خیلی از خود گذشتگی داشته باشم كه برای مردم در این مملكت از خودم بگذرم بنده عرض میکنم این استیفاء تهران كه ده شعبه دارد قضات درستكاری دارد برای اینکه بدانند آقا آمار اینها چیست يك عمده از اینها گفته كه ما بسیار متاسفم كه حضور اعلیحضرت عرض کرده اند كه عدلیه خیلی بد است شما كه اینجا قاضی بودید چرا ننگوئید ما توقع داریم از شما استیفاء تهران در سالهای پیش سه الی چهار هزار حكم در سال میداد در سال ۲۶ هزار ۸ هزار حكم داده در سال ۲۷-۹ هزار حكم يك استیفاء تهران اینقدر كار کرده بد است!؟ من طور پس باستی حالا كه كمسیون قوانین دادگستری اختیار گرفته است آن قوانین كج ومعوج وقتی كه بدر بندر عباس و كرمان نمی خورد و این برای شهر پاریس لازم است این ها را با توجه به اوضاع و احوال مملكت تجدید نظری بكنند يك قبری از مدت رسیدگی دادگستری كسر بكنند تا این مردم يك قبری از كندی دستگاه راحت بشوند مردم آقا از كندی دستگاه ناراضی اند كه از بنی قضات اعلیها بنده میخواستم سه استدعا بكنم يكي توجه بورنه مرحوم وجدانی يكي توجه آقایان اعضاء كمسیون دادگستری باین قوانین كه باعث كندی كار شده است يكي هم در ذهن آقایان باشد كه ما يك قضات با شرف ، يك قضات درستكار داریم ما آقا يك قاضی داریم مثل آقای عبده مگر این نظیر دارد؟ والله اگر در این مملكت برلیان بریزند این از آن برلیان بیشتر برای مملكت ارزش دارد . ما آقا مثل آقای جوان قاضی داریم مثل آقای رئیس قاضی بدایت خوب داریم قاضی كوچك مستظف خوب داریم و الله با زحمت زندگی میکنند این است كه بنده خواستم این عرض را بكنم كه این مردم نسبت به عدلیه این قدر بد بین هستند به بیند بنده يك دلیل دیگری داشتم عدلیه يك جائی است كه ناراضی ایجاد میکند از هر دو نفری يك نفر ناراضی ازیش قاضی میروند آقایان بنده كه يك قاضی هستم دو نفری را كه بیش من آمده اند من نمیتوانم هر دورا حاكم بكنم يكیش كه محكوم شد از من ناراضی است آنكه نمیرود پیش وزیر عدلیه بگویند این فولادوند این تقی آدم درستی بود منم كه ناحق میگویم من را محكوم كرد از میزود هزار گونه تهمت بدستگاه عدلیه میزند پس استیفاء تهران كه نه هزار حكم داده نه هزار ناراضی درست کرده نه هزار هم از كندی دستگاه مملكت بدی قوانین يك طوری

ناراضی اند اینست كه همش نایستی این را بحساب بدی قضات گذاشت (صحیح است)

دكتر عبده - احسنت .

رئیس - شعبی كه قرار بود تشكيل بشود يك نفر برای كمسیون دادگستری انتخاب بكنند با استثنای شعبه دوم كه تشكيل شده و يك نفر را معین کرده سایر شعب تشكيل نشده است (صحیح است) البته غائبین هم بیول جریبه شده اند پس از ختم جلسه من تمنا میکنم شعب تشكيل شود مجال هم خواهد بود و از هر شعبه يك نفر معین شود چون آقای وزیر دادگستری كارهایی دارند كه آنجا انجام بشود .

۳ - طرح گزارش كمسیون راجع باستخدام دكتر دلپای و اعاده آن بكمسیون نهایی مربوطه

رئیس - كلیات لایحه استخدام آقای لوئی دلپای مطرح است . در كلیات مذاكره خواهد شد آقای اردلان مخالفید ؟ بفرمائید .

اردلان - بنده عقیده ام اینست كه هر نماینده ای میتواند از دونظر با استخدام يك كارشناس خارجی در کشور ایران موافقت نماید ولی اگر این دونظر تأمین نشد قطعاً باید با استخدام آن كارشناس مخالفت كرد نظر اول اینکه در تمام کشور ایران كارشناسی نظیر كارشناسهای خارجی كه میخواستیم استخدام بكنیم وجود نداشته باشد اگر نظیر آقای لوئی دلپای كه امروز لایحه استخدامش جزء دستور مجلس است و دولت از ما تقاضای رأی کرده - وجود نداشته باشد بنظر بنده مشروع است ما يك نفر او را استخدام بكنیم و اما در قسمت دوم اینست كه باز ممكن است ما يك كارشناس خارجی كه نداشته باشیم استخدام بكنیم مشروط بر اینکه او بیاید در کشور ما و این چند سالی كه در استخدام ماست يك عمده شاگردان ایرانی تربیت بكنند كه پس از دو سال سه سال كه موعده استخدام او منقضی شد چند نفر ایرانی نظیر او داشته باشیم و جای او بگذاریم ولی در قسمت اول بنده خواستم عرض كنم كه يك گناه بسیار عظیمی است اگر ما در کشور ایران كارشناسانی داشته باشیم و برویم نظیر آن را از خارج استخدام بكنیم بنده بسیار مایلیم كه جناب آقای وزیر كشاورزی بدبختانه تشریف ندهند نمایندگنم جناب آقای وزیر دارائی استحضار از این موضوع دارند نمایندگنم میفرمایند ندارم از آقای رئیس هم استدعا كردم كه وزیر باشد من میخواستم عرض كنم كه آیا در کشور ما نظیر آقای دلپای هست و تحصیلات او را دارد ، یا ندارد . اگر داشته باشد انبیا باستی استخدام بكنیم (يكي از نمایندگان - نیست آقا) وزیر مربوطه باید بیاید بگید نیست ، آنوقت بنده میتوانم بنام يك نفر نماینده ملت ایران جوابا شوم و به بینم این حرف وزیر كشاورزی با حقیقت تطبیق میکند و اگر كرد ساكت بدانم اگر نكرد بیایم اینجا بگویم فلان آدم بوجوب این تحصیلات كه در خارجه کرده میتواند همین شغل آقای دلپای را انجام بدهد بنا بر این اول باید آقای وزیر كشاورزی تشریف بیاورند اینجا بگویند كه ما نظیر دكتر لوئی دلپای و تحصیلات او را از ایرانیان نداریم اگر نداشته باشیم آنوقت میگویم كه خیلی خوب ممكنست با استخدام او موافقت بكنم و اگر داشته باشیم يك گناه بسیار عظیمی است كه در کشور خودمان يك دانشمندان ایرانی

داشته باشیم و برویم دست گدائی بخارجه دراز بكنیم در زمان سلطنت رضا شاه پهلوی يك عمده از ایرانیان را بخارجه فرستاده اند برای اینکه معلوماتی یاد بگیرند منجمله برای كارهای دامپزشكی و كشاورزی دانشجویانی بفراسه فرستادند و آنها رفتند سالها در مملكت فرانسه ماندند تا اینکه تحصیلاتشان را خاتمه دادند و با ایران آمدند بنده میخواستم بدانم كه وزارت كشاورزی از وجود آنها چه استفاده میکند ؟ آیا میتواند اینها را بكارهایی كه در خارجه در همین رشته دامپزشكی تحصیل کرده اند امروز بكارماد ؟ و ما راز استخدام آقای دلپای بی نیاز بكنند ؟ و اما قسمت دوم عرض بنده . این آقای دلپای چندین سال است كه در ایران انجام وظیفه میکند من میخواستم آقای وزیر كشاورزی بفرمائید كه در ظرف چند سال چند نفر شاگرد ایرانی را تربیت کردند كه امروز اگر كلیات ایشان منقضی میشود ما بتوانیم از وجود شاگردان او استفاده بكنیم و جای او را ما بیا بیا بدهیم والا اگر ما نیایم این سیاست را اتخاذ بكنیم و الی لابد برای كار اختصاصی خارجی استخدام بكنیم ما همیشه محتاج خواهیم بود كه در كارهای فنی خودمان خارجی استخدام بكنیم یا ما باید از قانونی كه در زمان سلطنت رضا شاه پهلوی از مجلس شورا ایملی گذشت كه دانشجو بخارجه برای این نوع تحصیلات بفرستیم استفاده كنیم و دانشجویانی بخارجه بفرستیم كه بیایند در ایران این نوع مشاغل را انجام بدهند و این آقای دكتر دلپای را كه در ایران چند سال نگاه داشتیم لافل از وجود او استفاده بكنیم و او را ملزم بكنیم كه در ضمن اجرای وظیفه روزانه چند نفر شاگرد ایرانی تربیت بكنند كه پس از چند سال كه او كلیاتش منقضی میشود و بر میگردد ما بتوانیم ایرانیان را جای او بگذاریم . يكي از آقایان نمایندگان بنده یاد داشتی نوشته بودند كه عمده ای تحصیل میگردند و از خارجه آمدند با ایران كار بآنها ندادند ناچار برگشتند و رفتند و روی همین نظریات كه بنده هر وقتی موضوع استخدام خارجی در این مجلس مطرح میشود میایم و مخالفت میکنم چه آقایان نمایندگان محترم بعراض بنده توجهی بكنند و خواه بكنند بفرمائید كه ما باملت فرانسه روابطی داشته ایم و میخواستیم داشت ولی يك وظیفه نمایندگی است كه باید كوشش بكنیم كه در تمام كارها از وجود ایرانیان خودمان استفاده بكنیم اما راجع به قسمت دوم حقوق آقای دلپای در اینجا نوشته شده است كه به آقای دلپای در ماهی هزار دلار به اضافه ۱۲۰۰ تومان پاشانه يك منزل با تمام اثاثیه با ضافه يك اتومبیل وشوفر و تمام لوازم با ضافه سالی يكماه مرخصی بدهیم بنده آمدم اینجا را كه حساب كردم دیدم يك مبلغ معتنا بیهی میشود كه شاید بیش از دو

سه برابر حقوق وزیر كشاورزی ماست البته برای مملكتی كه سه میلیارد ازده میلیارد كسر بود چه دارد تحمل این نوع هزینه بنظر بنده خیلی ناگوار است اگر این هزینه را مامیدادیم و جایش این ایرانی ها را تربیت میگردیم باز برای بنده مشكل نبود ولی الان چهار پنج سالی كه این شخص اینجاست يك نفر را تربیت نكرده است كه امروز جای خودش را بگیرد بعلاوه این موضوع حالا آقای وزیر دارائی تشریف دارند ، آقای وزیر دارائی این موضوع مربوط وزارت دارائی است بنده جسارت كردم مربوط بوزیر كشاورزی است ولی موضوع بود چه اش مرتب بوزیر محترم دارائی است بنده می خواستم بفهمم وقتيكه يك كارشناس فرانسوی را كه ما استخدام میکنیم حقوق ارزیش را چرا بدلاتر تعهد میکنیم ؟ در صورتی كه برای ماحقوق ارزى لیره بیشتر قابل پرداخت و بهتر است برای اینکه ما از عایدات نفت جنوب همیشه لیره بقدر كلیات دارم ولی تعهد دلار همیشه يك زحمتی ایجاد میکند موقی كه موضوع ده میلیون دلار برای خرید اسلحه از امریکا در مجلس مطرح بود بنده گفتم آقا برای ما دادن ده میلیون دلار كار مشكلی است بیاییم و تعهد به لیره بكنیم يكي از وزراء در این جا برخاست و گفت نظر شما را با دولت امریکا وارد مذاكره می شویم و كوشش میکنیم كه عوض دلار لیره بدهیم برای اینکه از عایدات نفت جنوب همیشه لیره داریم و بنده اینم نتیجه مذاكرات دارائی عنائی بفرما بنده معلوم میشود كه نتیجه حاصل شد یا خیر؟

ولی يك لایحه ای آقای وزیر دارائی بمجلس تقدیم فرموده بودند راجع بچند نفر كارشناس یونانی برای دخانیات تمام اینها تعهد ارزى بلیره بود بسیار صحیح بود برای اینکه برای ما پرداخت لیره آسان بود ولی تعهد دلار بسیار مشكل است اینست كه بنده درخواست میکنم وقتيكه مجلس شورا ایملی با اساس این استخدام موافق باشد این تعهد دلار را تبدیل بكنند بلیره برای ما آسانتر است و بنده در این خصوص پیشنهادی هم تقدیم کرده ام در هر حال بنده از جناب آقای وزیر دارائی كه يكي از اعضاء هیأت دولت هستند استدعا میکنم نسبت باستخدام اتباع خارجی رعایت این نظر را بكنند كه اولاً اگر ما ایرانیانی داشته باشیم بجای آنها بگذاریم و اگر هم نداریم شروع كنیم و تربیت بكنیم بوسيله همین اشخاص كه با مال جای آنها را بگیرند والا اصولاً با استخدام این اشخاص هم دولت نباید موافقت بكنند و مجلس هم نباید موافقت بكنند بنده پیشنهاد خود را تقدیم مقام ریاست میکنم .

رئیس - آقای دكتر عبده موافقت ؟

دكتر عبده - بلی موافقت .

رئیس - بفرمائید .

دكتر عبده - بنده با اصل مطالبی كه آقای اردلان فرمودند موافقت و البته تا وقتی كارشناسان ایرانی برای زمینه های مختلف هست باید از همان ایرانیان استفاده شود و معنی ندارد كه متوسل بخارجیها شویم ولی بنده اطلاع دارم كه اتفاقاً دلپای از آنهاست است كه باین مملكت خدمت کرده و در قبال حقوقی هم كه میگیرد خدمتیکه میکند قابل توجه است بنا بر این در این مورد تصور میکنم كه اقدام دولت راجع بادامه استخدام او موافق مصلحت باشد ولی در عین حال مطلبی هم

که آقا فرمودید هم در جای خودش درست است و آن اینست که از طبقه تحصیل کرده این مملکت مخصوصاً کسانی که در قسمتهای فنی اطلاعاتی دارند استفاده نمیشود و مخصوصاً در این موقع که بر نامه هفت ساله را اجرا می کنند ما انتظار داریم که از این جوانان تحصیل کرده مخصوصاً مهندسی و کار شناسان فنی بخوبی استفاده شود در هر حال من خیال میکنم آقای اردلان هم در این مذاکراتی که فرمودند مخالفت خاصی با استخدام دلیلی نداشتند ایشان هم میخواستند متوجه بشوند که آیا دلیلی باندازه کافی وجودش مؤثر هست در امور دفع آفات یا نه بنده اطلاع خودم را میتوانم خدمتشان عرض کنم که وجود او کاملاً مفید است و استخدام او صد در صد صلاح مملکت است ولی در عین حال باید ترتیبی داد که در ظرف سه سالی که ایشان استخدامشان ادامه پیدا میکند ایرانیانی که با ایشان کار میکنند بتوانند استفاده کافی بکنند بعد از سه سال مطمئناً از وجود ایشان بی نیاز بشویم و از ایرانیانی که با ایشان کار میکنند استفاده نکنیم بجای ایشان.

امینی - اجازه میفرمائید؟
رئیس - مخالفند؟

امینی - چون مخبر کمیسیون نیست اجازه فرمائید بنده مطالبی عرض کنم موافق هم هستم.

رئیس - شما الان بخودتان اجازه رسیده است آقای کشاورز صدر موافقت؟ (کشاورز صدر بلی بنده موافق) بهر حال در کلیات مخالفتی نیست آقای امینی توضیح میخواهید بنده ممانعی ندارم.

ابوالقاسم امینی - بنده از لحاظ این که خودم مهندس کشاورزی هستم و عضو کمیسیون کشاورزی هستم و با آقای دلیلی آشنا هستم میخواستم عرض کنم که دلیلی واقعاً در این مملکت مدتی کار کرده است و خدماتی که او مخصوصاً راجع ببطالعه شارب در این مملکت کرده است و سرمهائی که تهیه کرده است و اخیراً سرم ضد دیفتیری برای وزارت کشاورزی تهیه کرده است و همکاری صمیمانه ای که مخصوصاً با دکتر رفیعی میکند دکتر رفیعی یکی از افراد برجسته است آقای اردلان که مقامش از آقای دلیلی کمتر نیست و اخیراً هم در حدوده برو شور اینها متفقاً با هم مطالعه کرده و چاپ کردند که اصولاً ارزش بین المللی دارد از لحاظ مطالعات بیماری دام پروری و مخصوصاً این برو شور افستازند چند روز قبل بدانشگاه که هم ارزش استادی دکتر رفیعی معاون دلیلی معلوم بشود و هم دانشگاه اینها بفرستد برای مطالعه بین المللی. عرض دلیلی را میخواهم برای آقایان عرض کنم که یکی از افراد خدمتگذار این مملکت است و سالها است که خدمت کرده و نباید او را واقعاً بیگانه تلقی کرد از لحاظ خدماتی که باین مملکت کرده است.

رئیس - رأی گرفته میشود بورود شور در مواد آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده اول مطرح است آقای حاذقی مخالفند؟

حاذقی - تاخیر موافقم.
رئیس - مخالفی نیست (گفته شد خیر) پیشنهادی نرسیده ماده اول قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)
مجلس شورای ملی بوزارت کشاورزی اجازه

میدهد که بپیمان استخدامی آقای دکتر لوثی دلیلی به کشور جمهوری فرانسه راسماً مدیر کل بنگاه سرم مایه سازی رازی و آزمایشگاههای وزارت کشاورزی در شهرستانها و همچنین مشاور امور دام پزشکی برای مدت سه سال از تاریخ پنجم اسفند ۱۳۲۶ تجدید نماید که زیر نظر مستقیم وزیر یا معاون وزارت کشاورزی انجام وظیفه نماید.

ماده دوم - حقوق دکتر نامبرده ماهیانه از قرار هزار دلار امریکائی و دوازده هزار ریال است و هر گونه مالیات و عوارضی که بچاق مشارالیه تعلق بگیرد از بودجه وزارت کشاورزی پرداخت خواهد شد و بعد از دوره سه ساله هزینه مراجعت مشارالیه و همچنین هزینه مراجعت افراد بلا فصل خانواده او که در ایران در آن موقع اقامت دارند مطابق نرخ رسمی بنگاههای مسافری با وسائط نقلیه درجه اول به علاوه هزینه حمل یانصد کیلو بار از راه خشکی و دریای ایشان پرداخت خواهد شد.

رئیس - چون در ماده اول مخالفتی نبود پیشنهادی هم نرسیده بماده اول رأی گرفته میشود.
اردلان - اجازه بدهید بوزیر که توضیح بدهد،
رئیس - اگر نخواست توضیح بدهد بنده که نمیتوانم بگویم بیائید توضیح بدهید آقای رفیع در ماده اول فرمایشی دارید؟ بفرمائید.

رفیع - چون اغلب دیده میشود که بولها نقله میشود و توضیح نداده اند من ندانستم که این آدم چکار میکند وجودش چه فایده ای دارد برای کشور و اگر دلار هم تبدیل بفرانک بشود شاید بهتر باشد چرا دلار باشد.

رئیس - آقای وزیر کشاورزی.

وزیر کشاورزی - عرض کنم که این برای دفعه اول نیست که این قرارداد بین دولت و آقای دکتر دلیلی منعقد میشود. (اردلان - چند بار بفرمائید) عرض کردم چندین بار است که این قرارداد بسته شده و دکتر دلیلی استخدام شده این قرارداد دادی که حالا تقدیم مجلس شورای ملی شده عیناً موادی است که سابقاً هم بوده و در حقیقت تجدید قرار داد است نه قرارداد جدید، دیگر اینکه فرمودند دکتر دلیلی چه کاری برای مملکت انجام میدهد اولاً ایشان بنگاه سرم و مایه سازی رازی یعنی بنگاه سابق حصارک را تأسیس کردند برای جلوگیری از آفات دامها و امراض دامها دولت احتیاج بداشتن سرمهائی دارد و این بنگاه ایجاد شده برای تأمین سرم سازی حد وسط سرم این بنگاه در حدود پنج میلیون دز در سال است و این مستقیماً برای جلوگیری از آفت دامها استفاده میشود این بنگاه بنگاه فوق العاده مفصلی است و دارای ساختمانهای زیادی است تحقیقات علمی کافی در اطراف امراض حیوانات در این بنگاه میشود و یکی از موسساتی است که در خاور میانه نظیرش کم است. بعضی از آقایان که این بنگاه را ملاحظه فرموده اند تصدیق میکنند که این بنگاه یکی از مؤسسات فوق العاده مفیدی است که در مملکت ایران در سرتاسر ایجاد شده اخیراً وزارت جنگ و وزارت

بهداری از این بنگاه تقاضا کردند که عملیات بنگاه توسعه داده شود و سرم های دیگری هم که مورد احتیاج است در این بنگاه ساخته شود و اگر آقایان جزئیات برنامه هفتساله را هم ملاحظه کرده باشند یکی از مواد

برنامه هفتساله توسعه عملیات این بنگاه است. در این بنگاه علاوه بر ساختن سرم جوانهای ما هم تربیت میشوند برای سرم سازی و برای دام پزشکی و آقای دکتر دلیلی که از چندین سال قبل با استخدام دولت ایران در آمده اند در این بنگاه فوق العاده بخصوص مرهون خدمات دکتر دلیلی و آقای دکتر رفیعی نیست که جوانهای تحصیل کرده و تربیت شده ما بزودی بتوانند از عهده ساختن سرم برآیند البته امیدواری داریم که هر چه زودتر جوانهای ما آتقدیر دارای تجربیات علمی بشوند که ما بتوانیم از وجودشان استفاده کنیم. دکتر دلیلی کسی است که جوانهای ما را در این بنگاه برای سرم سازی تربیت میکند. الان آقای دکتر رفیعی که در آنجا هستند یکی از بهترین افراد مملکت ما هستند در این وظیفه ای که انجام میدهند ولی دکتر رفیعی کافی نیست برای اداره این بنگاه علاوه ما مجبوریم نظیر این بنگاه را در شهرستانها ایجاد کنیم آقای صدر کشاورز علاقه مندی بسیار باین قسمت دارند و حق هم دارند برای اینکه یکی از بهترین قسمتهای دو آب ما و دامهای ما در لرستان است ولی ما در آنجا دارالتجزیه و لابراتوار نداریم این تشکیلات را کی باید بدهد اشخاص را باید تربیت کنیم تا بتوانیم تشکیلات را بدیم این بنگاه برای تربیت این اشخاص و ساختن این سرم است این قرارداد همانطور که عرض کردم چیز تازه ای نیست عین قرار دادی است که در سابق بوده است یعنی تجدید قرارداد سابق است.

برنامه هفتساله توسعه عملیات این بنگاه است. در این بنگاه علاوه بر ساختن سرم جوانهای ما هم تربیت میشوند برای سرم سازی و برای دام پزشکی و آقای دکتر دلیلی که از چندین سال قبل با استخدام دولت ایران در آمده اند در این بنگاه فوق العاده بخصوص مرهون خدمات دکتر دلیلی و آقای دکتر رفیعی نیست که جوانهای تحصیل کرده و تربیت شده ما بزودی بتوانند از عهده ساختن سرم برآیند البته امیدواری داریم که هر چه زودتر جوانهای ما آتقدیر دارای تجربیات علمی بشوند که ما بتوانیم از وجودشان استفاده کنیم. دکتر دلیلی کسی است که جوانهای ما را در این بنگاه برای سرم سازی تربیت میکند. الان آقای دکتر رفیعی که در آنجا هستند یکی از بهترین افراد مملکت ما هستند در این وظیفه ای که انجام میدهند ولی دکتر رفیعی کافی نیست برای اداره این بنگاه علاوه ما مجبوریم نظیر این بنگاه را در شهرستانها ایجاد کنیم آقای صدر کشاورز علاقه مندی بسیار باین قسمت دارند و حق هم دارند برای اینکه یکی از بهترین قسمتهای دو آب ما و دامهای ما در لرستان است ولی ما در آنجا دارالتجزیه و لابراتوار نداریم این تشکیلات را کی باید بدهد اشخاص را باید تربیت کنیم تا بتوانیم تشکیلات را بدیم این بنگاه برای تربیت این اشخاص و ساختن این سرم است این قرارداد همانطور که عرض کردم چیز تازه ای نیست عین قرار دادی است که در سابق بوده است یعنی تجدید قرارداد سابق است.

رئیس - آقای امیر تیمور.
امیر تیمور - اینجا در ماده دوم حقوقی که برای دکتر دلیلی معین شده است...
رئیس - ماده اول مطرح است.
امیر تیمور - بنده در ماده اول عرضی ندارم.
رئیس - بنابر این در ماده اول مخالفتی نیست پیشنهادی هم نرسیده رأی گرفته میشود بماده اول آقایانی که موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد ماده دوم مطرح است آقای امیر تیمور.

امیر تیمور - طبق این ماده دوم آقای مقبل توجه بفرمائید. طبق این ماده دوم حقوقی که برای دکتر دلیلی معین شده ماهی هزار دلار و دوازده هزار ریال است که اگر تقریباً دلار را بر ریال تبدیل کنیم نرخ آزاد بیش از پنجهزار تومان است، حقوق سابق دکتر دلیلی خواستم توضیح بفرمائید چه بوده زیرا دکتر دلیلی تازه استخدام نشده آن چند سال است در خدمت دولت ایران است به همین در گذشته چه مقدار بوده و امروز که این قرارداد منعقد میشود باید تفاوت حقوق و اضافه حقوق یک تناسبی داشته باشند آن تناسب را خواهش میکنم بفرمائید.

رئیس - آقای وزیر کشاورزی.
وزیر کشاورزی - عرض کنم راجع بحقوق آقای دکتر دلیلی بنده آنان در خاطر نیست که حالا حضورتان عرض کنم و تصور نمیکردم سؤال بشود تا جواب آنرا تهیه کنم. ولی قانونش در مجلس هست آنان ممکن است بیاورند ولی بنده میخواستم راجع بدولار عرض کنم آن نسیون و فکری که ما از دولار

در این مملکت داریم آن با قیمت حقیقی دولار تطبیق نمیکند ما هر وقت که از دولار صحبت میکنیم یک واحد دولار را ضرب میکنیم در هفت - شش و فوراً میگوئیم که هزار دلار معادل هفت یا شش هزار تومان است. قدرت خریدی که یک دلار در دنیا دارد آنرا باید در نظر بگیریم، ما نمیتوانیم دولار را با نرخ آزاد و بازار سیاه تطبیق بکنیم بعد آنرا در مجلس شورای ملی ملاک عمل خودمان قرار بدهیم این صحیح نیست ارزش واقعی یک دلار از نقطه نظر خرید اگر ما در مملکت خارج باشیم خواهیم دید یک دلار قدرتش بین پنج ریال و هفت ریال است و این صحیح نیست که در مجلس شورای ملی گفته شود که هفت تومان یا شش تومان میباشد، آقایانیکه در خارج از ایران تشریف داشتند در اروپا یا در آمریکا میدانند که دلار بهمان نسبتی که پنج ریال در ایران خرج میکنند بهمان نسبت در اروپا یا در آمریکا یک دلار را خرج میکنند و خیال می کنند این حساب صحیح نباشد که ما بگوئیم هزار دلار که ما میدیم این هزار دلار برابرش هزار تومان است هزار دلار مطابق یانصد یا شصت تومان است این دولاری که ما به مستخدمین خارجی میدیم برای چه میدیم برای اینکه مستخدمین خارجی بتوانند بمملکت خودشان برای خانواده خودشان بفرستند در آمریکا یا در فرانسه حساب نکنند که هزار دلار طبق نرخ بازار آزاد یا گواهی نامه یا بازار سیاه در یک مملکت معادل چند ریال در آن مملکت است باید دید که قدرت خرید آن پول در آن مملکتی که باید مصرف بشود چقدر است (امیر تیمور - حقوق گذشته چقدر است؟) عرض کردم اطلاع ندارم قانونش در مجلس است ممکن است

در این مملکت داریم آن با قیمت حقیقی دولار تطبیق نمیکند ما هر وقت که از دولار صحبت میکنیم یک واحد دولار را ضرب میکنیم در هفت - شش و فوراً میگوئیم که هزار دلار معادل هفت یا شش هزار تومان است. قدرت خریدی که یک دلار در دنیا دارد آنرا باید در نظر بگیریم، ما نمیتوانیم دولار را با نرخ آزاد و بازار سیاه تطبیق بکنیم بعد آنرا در مجلس شورای ملی ملاک عمل خودمان قرار بدهیم این صحیح نیست ارزش واقعی یک دلار از نقطه نظر خرید اگر ما در مملکت خارج باشیم خواهیم دید یک دلار قدرتش بین پنج ریال و هفت ریال است و این صحیح نیست که در مجلس شورای ملی گفته شود که هفت تومان یا شش تومان میباشد، آقایانیکه در خارج از ایران تشریف داشتند در اروپا یا در آمریکا میدانند که دلار بهمان نسبتی که پنج ریال در ایران خرج میکنند بهمان نسبت در اروپا یا در آمریکا یک دلار را خرج میکنند و خیال می کنند این حساب صحیح نباشد که ما بگوئیم هزار دلار که ما میدیم این هزار دلار برابرش هزار تومان است هزار دلار مطابق یانصد یا شصت تومان است این دولاری که ما به مستخدمین خارجی میدیم برای چه میدیم برای اینکه مستخدمین خارجی بتوانند بمملکت خودشان برای خانواده خودشان بفرستند در آمریکا یا در فرانسه حساب نکنند که هزار دلار طبق نرخ بازار آزاد یا گواهی نامه یا بازار سیاه در یک مملکت معادل چند ریال در آن مملکت است باید دید که قدرت خرید آن پول در آن مملکتی که باید مصرف بشود چقدر است (امیر تیمور - حقوق گذشته چقدر است؟) عرض کردم اطلاع ندارم قانونش در مجلس است ممکن است

رئیس - آقای کشاورز صدر.
کشاورز صدر - بنده میخواستم عرض آقایان برسانم که یکی از کارهای بسیار بسیار مفیدی که دولت انجام داده است تجدید قرارداد این شخص است تصور نمیکند کسی در مجلس باشد که معتقد نباشد باینکه بایستی اغنام و احشام این مملکت که یکی از سرمایه های بزرگ این کشور است حفظ بشود این شخصی که آقایان اعتراض بحقوقش میکنند اگر آنطور که جناب آقای وزیر کشاورزی و آقای امینی که اطلاع دارند فرمودند این شخص متخصص فنی باشد بقیه بنده باید دو برابر این با حقوق داد چرا؟ برای اینکه متخصص فنی تراضی نباشد از مملکت خودش نیاید بخارج و این تازگی هم ندارد ما از نقطه نظر حفظ احشام و اغنام و نگهداری این سرمایه کشور خودمان ناگزیریم که اگر زاید بر این مبلغ هم یک متخصص فنی مفیدی میخواهد باو بدهیم بنا بر این وقتی تخصص فنی شخصی معلوم شد آنوقت فرضاً ماهی هزار دو لار یا بیشتر آنطور که آقای وزیر کشاورزی هم فرمودند خیر دولار را بالاتر میگیریم ۸ هزار تومان حقوق در ماه داده شود بنده عرض میکنم برای یک متخصصی اگر واقعا آنطور که آقایان فرمودند هم برای ما متخصص تربیت میکند هم محصول تهیه میکند برای جلوگیری از تلفات اغنام و احشام ما باید با صمیم قلب از ایشان

تشکر بکنیم و زندگیش هم اداره بشود بنده شنیده ام که حقوق دکتر اوری در وزارت بهداشت خیلی از این زیادتر است و اگر بقیه بنده مقایسه بکنیم ایشان کمتر از او کار نمیکند و چون حوزة انتخابیه بنده منطقه ای است که تمام سرمایه آنها اغنام و احشام است و این تأثیر بسزا دارد در وضع آنها بنده موظفم از آقایان استدعا و خواهش بکنم که برای این مبلغی که گفتم بنظر بنده زاید نیاید موافقت بکنند که ما یک نتیجه مثبتی با توجه آقای وزیر کشاورزی بگیریم که اغنام و احشام مردم را از خطر نجات بدهد.
رئیس - آقای امیر تیمور.
امیر تیمور - بنده خواهش میکنم آقای وزیر کشاورزی امشب وقتی فراغت حاصل نموندند فرمایشاتی که اینجا فرمودند مطالعه بکنند به بیند استدلالشان درست بود یا خیر بقیه بنده این استدلالی که فرمودند با حقیقت وفق نمیداد اصولاً پول ما امروز ریال است و حقوقی که باین مستخدم داده میشود باید بر ریال داده شود در گذشته هم حقوق مستخدمین خارجی بیول مملکت خودشان بوده بچه مناسب این شخصی که تبعه فرانسه است حقوقی را که باو میدادند باید به دلار باشد این دلار برای کشور ایران از قرار دانه ای سه الی چهار تومان است حالا شما میفرمائید ریال است مانعی ندارد ولی دانه ای چهار تومان برای کشور ما تمام میشود ولی اگر میخواهید بد کتر دلیلی ارز بدهید مطابق حقوق گذشته اش بفرانک فرانسه بدهید.
مکی - میخواهد در بانکهای آمریکا بگذارد (رأی - رأی)
رئیس - برای اطلاع آقایان میزان حقوق سابق آقای دکتر دلیلی اینجا خوانده میشود (شرح زیر قرائت شد)
قانون اجازه تجدید استخدام آقای دکتر دلیلی رئیس بنگاه مایه سازی دام پزشکی حصارک مصوب ۲۸ آبان ۱۳۲۲

ماده دوم - حقوق دکتر نامبرده ماهیانه از قرار ۸۲۴ دلار امریکائی و ۸۲۴۰ ریال است که پس از کسر مالیات مقرر طبق قانون مالیات بردرآمد ایران در آخر هر ماه پرداخت میشود و پس از دوره پنج سال خدمت نیز چنانچه استخدام او بشود بادر صورت نسخ بپیمان پس از سه سال خدمت برای مراجعت نامبرده باروبا هزینه سفر میدهند.
فولادوند - حالا از آنوقت هم بیشتر است.
رئیس - آقای وزیر کشاورزی.
وزیر کشاورزی - در وقتی که این لایحه تقدیم مجلس شورای ملی شده بنده متصدی وزارت کشاورزی نبودم بنابراین اطلاعی هم از میزان حقوق این شخص نداشتم ولی در هر صورت خدمت آقایان عرض کنم اگر دکتر دلیلی در سابق ماهی سه هزار ریال از دانشکده پزشکی حقوق میگرفت و امروز این حقوق را از دانشکده نمیگیرد بنا بر این از لحاظ ریالی اگر حساب بکنیم قرار داد جدید کمتر از قرارداد قدیم است آقا از لحاظ ارز فراموش نفرمائید که در سه سال اخیر هزینه زندگی بالا رفته است و دکتر دلیلی هم مغارجی که در ایران دارد بر ریال است و مغارج خارجش به ارز خارجی میزان پولی را که امروز میگیرد

تکافوی زندگی او را در ایران نخواهد کرد با ماهی دهمتر ریال کسانی که در ایران هستند نمیتوانند زندگی کنند من از آقایان سؤال میکنم که کدام یک از آقایان به تنهایی و بدون خانواده باماهی ده هزار ریال میتوانند زندگی کنند بنا بر این باتناسب بالا رفتن هزینه زندگی محقق است که حتی تناسبی که دولت در نظر گرفته است اگر ما بخواهیم نسبت بین بالا رفتن هزینه با حقوقی که حالا میگردد در نظر بگیریم باید پیشنهاد شده در این لایحه عادلانه است تصور میکنم مورد موافقت آقایان هم قرار بگیرد.

رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات از طرف آقای کشاورز صدر رسیده مخالفی نیست؟ (اردلان - بنده مخالفم) آقای کشاورز صدر.
کشاورز صدر - بنظر بنده بحث کافی در اطراف این موضوع شد و با توضیحاتی که آقای وزیر کشاورزی داد آقایان اجازه بدهند زودتر رأی گرفته بشود و تکلیف این کار معین شود.
رئیس - آقای دکتر ملکی.
دکتر ملکی - بنده گمان میکنم اشخاصی را که استخدام میکنیم از خارج باید به بنیم که در مملکت خودشان اگر بودند حقوق میگرفتند بکندری زیادتر از آن در ایران بپردازیم این مقدار را اگر بفرانک فرانسه بخواهیم حساب کنیم سالیانه میشود هفت میلیون فرانک و در فرانسه کسی نیست که سالیانه آنقدر حقوق بگیرد باین جهت بنده با کفایت مذاکرات مخالف هستم و خوب است در این موضوع زیادتر صحبت و بحث کنیم تا مطلب روشن شود.
رئیس - آقایان که بایشهاد کفایت مذاکرات موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد یک پیشنهادی از طرف آقای اردلان رسیده است قرائت میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی: اینجناب نسبت بحقوق ارز آقای دلیلی پیشنهاد مینمایم بجای ۱۰۰۰ دلار ۲۵۰ لیره نوشته شود

رئیس - آقای اردلان.
اردلان - جناب آقای وزیر کشاورزی در ابتدای جلسه تشریف بفرمائید، آقای مسعود ثابتی اجازه بفرمائید که آقای وزیر کشاورزی توجه بفرمائید بنده مطالب بسیاری صحبت کردم حالا نمیخواهم تکرار بکنم ولی استدعا میکنم که امشب اگر فرصت کردند روزنامه را مطالعه بفرمائید و در این موقع مناسبی جواب بنده را بفرمائید چون بنده خیلی علاقه مندم که جواب گفته شود ولی یک چیزی که بسیار تعجب آور بود که حضرت تالی فرمودید یک دلار معادل پنج ریال است در صورتیکه چنین چیزی نیست دلار الان سی و دو ریال قیمت خریدش است سی و دو ریال و نیم قیمت فروش (وزیر کشاورزی - قوه خرید در خارج را عرض کردم) بنده خیلی مایل هستم که این دلارهای پنجریالی را شصت و چند میلیون برای دولت ایران بخردم و بنده موافقم که شصت میلیون از این دلارها بخردم که برنامه هفت ساله را ما اجرا بکنیم. اما یک مسئله ای فرمودید که هزینه زندگی در سال ۲۲ که این قرارداد بسته شده از حالا کمتر بوده بنده عرض میکنم که اینطور نیست احصایه

مجلس شورای ملی بوزارت کشاورزی اجازه

بانک ملی که مرتباً منتشر میشود در هر ماه بنده برای آقایان خوانم اگر در سال ۱۳۱۵ هجری زنده گمی ۱۰۰ بوده در سال ۱۳۲۲ ۱۰۰۰ بوده و در سال ۱۳۲۷ در آخر سال ۹۰۰ بوده بنابراین هزینه در سال ۲۲ گرانترین موقع بوده در سراسر ایران (دکتر عبده - الان چقدر است؟) الان ۹۰۰ و آنوقت یعنی سال ۲۲ ۱۰۰۰۳ يك برابر نسبت به سال ۲۷ زیادتى خواستم این موضوع را عرض کرده باشم آقایان نمایندگان محترم که احصایه بانک ملی اینطور نشان میدهد و جناب آقای حاج آقا رضا رفیع هم فرمودند که این شخص اصلاً فرانسوی است و بنا بر این پرداخت حقوق بدلال موضوع ندارد ما اصلاً نباید برای استخدام خارجیان در ایران تعهد دلاری بکنیم حتی المقدور باید بکوشیم ارزی را تعهد بکنیم که موجود داشته باشیم و آن ارزی است لیره که در بازار عمومی دنیا «کوته» میشود چهار دلار معادل يك لیره است بنابراین بنده نخواستم از آن میزانی که جناب عالی آقای وزیر کشاورزی پیشنهاد کردید کمتر بشود باوجودی کدر سال ۲۲ حقوق او هشتصد دلار بوده حالا هزار دلار پیشنهاد کردید و دوست دلار بیشتر است و این مقدار بهش اضافه حقوق دادید و اگر در ظرف این ۶ سال یک نفر ایرانی را بجای خودش تربیت میکرد ما حرفی نداشتیم ولی امروز متأسفانه که الان قراردادش را خواندند تجدید قرارداد بود برای ۲۲ یعنی اگر پنجسال آنطرف ترش را هم بخواهیم بگیریم میشود ۱۵ سال و در این موقع که مملکت بی پول است و سه میلیارد کسر بودجه دارد نسبت به سه میلیارد يك چنین خرج هائی را ما بکنیم این برای مملکت والله تحمل ناپذیر است معهدا بنده گفتم چون مجلس شورای ملی رای داده (من خودم رای ندادم) لابد موافق با استخدامش هست لا اقل حقوقش را به لیره بدهیم وقتی مالیره موجود داریم و دلار نداریم دلار را از کجا بیآوریم این است که بنده پیشنهاد کردم که عوض هزار دلار ۲۵۰ لیره بپردازیم

رئیس - آقای وزیر کشاورزی
وزیر کشاورزی - بنده برای رفع سوءتفاهم آقای اردلان توضیح مختصری عرض میکنم بنده عرض نکردم قیمت رسمی دلار به نرخ رسمی کشور ایران پنجریال است بنده میدانم که نرخ دلار قیمت رسمی کشور ایران ۳۲ ریال است در موقع خرید و ۳۲۵ ریال است در موقع فروش بنده عرض کردم قوه خرید دلار را در مملکت دیگر اگر بخواهیم تطبیق بکنیم مثلاً اگر ما يك تا کسی اینجا بخواهیم سوار شویم يك تومان میدهم و همان تا کسی را اگر در خارج بخواهیم سوار شویم يك دلار میگیرند بنابراین این تا کسی را که در این جا يك تومان میدهم و در آنجا يك دلار میدهم، و یا اگر بخواهیم يك كيلو پرتقال بخریم در اینجا پنجریال است فرض بفرمائید در آنجا يك دلار است (مکی - اینطور نیست) (اردلان - يك اتومبیل را بفرمائید) بنا بر این اگر ما بخواهیم میزان اینطور بگیریم خواهیم دید که دلار قیمت همانست که عرض کردم. این از لحاظ قیمت و اما در موضوع قرارداد بدلال و لیره بنده اول عرض کردم که این قرارداد قبل از تصویب این دولت به مجلس داده شمسو قرارداد معمولاً

باید دو طرفی باشد یعنی رضایت دو طرف در قرارداد ملحوظ و مراعات بشود، این قرارداد را موقعی که آورده بودند بین دولت و دکتر دلبری مذاکره در باب دلار شده بود قیمت دلار در آن موقع برای دولت چه بوده و آیا قادر بدان دلار بوده یا نبوده این چیزی است که امروز بر بنده مجهول است آن روز دولت تصور میکرد که توانائی پرداخت دلار را دارد و قراردادی که با مستخدم خودش بسته است با دلار بوده و قرارداد قرارداد دلاری بوده و برای بنده امروز فرق نمیکند دلار بدهیم یا لیره بدهیم شاید هم همینطور که میفرمائید دولت ایران اگر بتواند تمام قراردادهای خود را تبدیل به لیره بکند صرفش باشد و به منفعت دولت ایران است اما این را بنده نمیتوانم تصمیم بگیرم برای این قرارداد که به مجلس پیشنهاد شده قرارداد با رضایت طرف بوده اگر او رضایت داشته باشد که قرارداد را تجدید بکنند و استخدام خودش را ادامه بدهد و بجای دلار لیره بگیرد ما هم حرفی نداریم ولی اگر حاضر نباشد بنده بهیچوجه نمیتوانم يك قرارداد دو طرفی را فقط در مقابل مجلس شورای ملی يك طرفش را بحث کنم و بگویم که موافقت میکنم که لیره بدهیم و دلارند هم در باب اضافه حقوق هم بنده عرض کردم اولاً ۸۳۳ دلار بوده و هزار دلار شده این قرارداد همیشه دلار بوده و هیچوقت بلیه پرداخت نمیشه بعد هم توضیح عرض کردم که سه هزار ریال از دانشکده پزشکی میگرفته که امروز دیگر نمیگیرد (مکی - آقا پس پولها را میخواهد در امریکا خرج کند؟) مگر ما بکسی که دلار میدهم فقط برای این است که در امریکا خرج کند؟ اما راجع بمطلبی که آقای دکتر ملکی فرمودند که دلار بفرانک در بانک ملی «کوته» میشود یعنی اگر بخواهیم بیانک ملی ریال بدهیم واز بانک ملی فرانک بخریم خیر بانک ملی فرانک نمیدهد بنابراین باید تبدیل يك ارز خارجی دیگری شود و اما اینکه فرمودید این مبلغ معادل شده با هفت میلیون فرانک اینطور نیست قربان برای اینکه قیمت لیره الان در اروپا در حدود ۱۰۳۷ فرانک است یعنی اگر حقوق دلار را تبدیل بلیه بکنند بدهیم قیمت يك لیره را در فرانسه با ۱۰۳۷ فرانک تبدیل بنمائیم با این حساب ۲۵۰۰۰۰ فرانک میشود نه هفت میلیون بقیمت قانونی.

رئیس - آقای رضوی مخالف هستید؟
رئیس - بنده مخالف با پیشنهاد هستم و دو کلمه میخواستم عرض کنم که یکسال ونیم است تقریباً از تاریخ این تمدید میمان گذشته و این مردم مشغول خدمت شده اگر بنا باشد در اصل مخالفت باشد که استخدام این مرد مناسب نیست این حرفی است جداگانه ولی در صورتی که در اصل موضوع موافق باشیم آنوقت بعد از یکسال ونیم حالاً تجدید نظر از حیث دلار بلیه بقیه بنده مناسب نیست و بنده تقاضا میکنم که آقای اردلان موافقت بکنند که این تذکر بدولت داده شود که از این بیمه اگر قرار دادی جهت استخدام می بیند بلیه باشد.

رئیس - رای گرفته میشود پیشنهاد آقای اردلان آقایانی که موافقت قیام کنند (عده کمی

بر خاستند) تصویب نشد پیشنهاد دیگری قرائت میشود.
(پیشنهاد آقای فولادوند بشرح زیر قرائت شد)
 پیشنهاد میکنم ماده دوم اجازه تجدید استخدام دکتر دلبری برابر ماده دوم قانون اجازه تجدید استخدام ایشان مصوب ۲۸ آبان ۱۳۲۲ بطریق زیر اصلاح شود، ماده دوم حقوق دکتر نامبرده ماهانه از قرار ۸۳۳ دلار امریکائی و ۸۳۳۰ ریال است که پس از کسر مالیات مقرر طبق قانون مالیات بردرآمد ایران در آخر هر ماه پرداخته میشود و پس از دوره خدمت او چنانچه استخدام ایشان تجدید نشود و یا در صورت فسخ بیان برای مراجعت نامبرده با روابهزینه سفر درجه اول مطابق بخش رسمی بنگاههای مسافری پرداخت و بالا اضافه يك خانه مسکونی با اثاثیه در حصارك و يك اتومبیل سواری برای تمام مدت استخدام نامبرده داده شود.

رئیس - آقای فولادوند
 امیر تیمور تشکر بکنم که ایشان يك نماینده واردی هستند کدر اینجا ما را روشن کرده اند که این آقای در سابق چقدر حقوق میگرفت و حالا چقدر میخوانند با حقوق بدهند که این قانون را در مجلس بیدار کردند و آوردند و ملاحظه فرمودید و بازم از آقای اردلان تشکر کنم که ایشان وظیفه و کالتشان را بنحو اکمل انجام میدهند و هر بنده زنده گمی را در سال ۱۳۲۲ و ۲۵۰۳ و ۲۷ و همیشه در جیش حاضر دارند و مطابق اظهار آقای اردلان اسمال ارزانتر است از سال ۱۳۲۲ خود بنده هم عقیده ام این است چون در سال ۱۳۲۲ همه چیز گرانتر بوده است حال بنده عرض میکنم متن ماده دومی کدر سال ۲۲ در مجلس تصویب شد اگر عین او را تصویب کنم خود آقای دکتر دلبری هم حاضر نخواهد بود که يك چیز اضافه بگیرد در این ماده چه تفاوتی هست الان عرض میکنم حقوق ایشان در آن تاریخ ۸۳۳ دلار است اینجا هزار دلار است در آنوقت ۸۳۳۰ ریال بریال میشد در این لایحه ۱۲۰۰۰ ریال است در آنجا نوشته شده است خرج سفر خودشان را بدهند ولی در اینجا نوشته شده است که خرج سفر برای درجه اولش را بدهند این یعنی چه من نمیفهمم برای چه آقای دکتر دلبری بما خدمت کرده است ما از ایشان تشکر میکنم حقوق راهم تا الان مطابق قانون سابق گرفته است از حالا هم هر چه میخواهد بگیرد مطابق قانون سابق بگیرد به بخشید يك اضافه دیگر هم در این قانون جدید نوشته اند که حق دارد بانصد كيلو بار را از ایران خارج کند و کرایه اش از طرف دولت پرداخت شود، به بخشید يك اضافه دیگر در قانون سابق مالیات بردرآمد هم از حقوق او میگرفتند و حالا معاف کرده اند و در سابق هم بنده همیشه عرض میکردم که ما خوشحال میشویم که مجلس کار کند مجلس اگر خوب کار کند خوبست اگر بد کار کند کاش کار نکنند برای اینکه ما بیائیم اینجا بنشینیم پول این مردم گداهای به بخشیم بنده معتمد عین ماده دوم سابق تصویب شد و از طرفی بازم من متأسفم که چطور آقای وزیر کشاورزی يك قانونی آورده اند چطور قانون سابق را ندیده اند و از طرفی بنده عرض میکنم که بنده قسمم که اگر یکدانه از این سرماها برای دامهای این مملکت مصرف شده باشد آن بجای خودش محفوظ است. (احسن)

رئیس - آقای حاجتی
حاجتی - بنده با این پیشنهاد مخالفم. قسمت اخیر بیانات نماینده محترم آقای فولادوند که فرمودند در ماده سوم همین لایحه دولت مندرج است بنا بر این در آن بجای نیست و ایشان موافق هستند و اما راجع بقسمتی که ایشان نظر مخالف ابراز کردند بدیهی است که این قرارداد دوطرفی است يك طرف دولت ایران است طرف دیگر آقای دکتر دلبری دانشمند و خدمتگذار این مملکت که تبعه بیگانه است و در این مملکت خدمت میکند ایکاش دولت توانسته بود او را راضی کرده بود با همان حقوق و مزایائی که ۶ سال پیش قرارداد منعقد شده بود متقاعد سازد ولی دولت نتوانسته این آقای دکتر دانشمند را حاضر کند و هر چه کوشش کرد که آنطور بشود نشد و متأسفانه این آقای دکتر دانشمند هم حاضر نشده است با این مبلغ در این مملکت ادامه خدمت بدهد و برای ما هم زیبا نیست که يك دکتر تحصیل کرده دانشمند را بکار داشته باشیم و بعد از مدتی که دولت باو بر طبق قانون حقوق داده باین کیفیت که نظر مجلس هم نظر موافق خواهد بود نه اینکه حقوق او را از الان کم کنند (همه هم نمایندگان) نظر نماینده محترم هم باید پس از یکسال ونیم دیگر مورد توجه دولت باشد و دولت بداند که مجلس شورای ملی برای افزایش حقوق جهت دوره بعد موافق نیست بنا بر این استدعا میشود آقایان نمایندگان هم موافقت بفرمایند همین طرزیکه دولت اتخاذ کرده است و مطابق صلاح مملکت هم بوده است موافقت بفرمایند برای دوره بعد البته هم قبل از کسب اجازه مجلس حاضر با افزایش حقوق نخواهد بود (همه هم نمایندگان)

رئیس - بطوریکه جلسه قبل هم گفتم مکرر آقایان تند نویسا شکایت میکنند که همه در مجلس زیاد است (صحیح است) و این باعث میشود که نتوانند بنویسند و نتوانند زودتر بدهند صورت مذاکرات آقایان را به چاپخانه و بنا بر این دیر بدست آقایان میرسد و باعث شکایت خواهد شد بنابراین نمیکنم که یکقدری آقایان متوجه نظم مجلس باشند چون یکی دو تا نیست که بنده تذکر بدهم بکده همه آقایان همه میکنند (مکی - در آئین نامه سابق که همه نبود) رای گرفته میشود پیشنهاد آقای فولادوند آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد، البته این راجع به بنده خواهد بود و مربوط بگفته نیست و آنچه که تا بحال پرداخته شده است و این پیشنهاد که مورد توجه واقع شد بکمیسیون بر میگردد.

مسعود نائبی - اجازه میفرمائید؟
رئیس - شامخبر کمیسیون کشاورزی هستند بفرمائید.

مسعود نائبی - این پیشنهاد که تصویب شد بنا بر این بکمیسیون بر میگردد بنده خواهش میکنم باقی پیشنهادها هم برگردد بکمیسیون و مذاکره بشود چون از نظر مالی پیشنهاد شده و بنده تکلیفی نداشتم برای دفاع زیرا بنده مخبر کمیسیون کشاورزی هستم و از نظر کشاورزی کاملاً وجود ایشان برای مملکت نافع است (صحیح است) زیرا بطور کلی در این تکلفی که ما از نقطه نظر زراعت و هم چنین دامهائی که وجود دارد داریم دفع آفت است و این مرد در آنجا زحمت کشیده و وجودش را از لحاظ کشاورزی ما تشخیص دادیم که

لازم است و از نظر حقوقش هم تراضی شده است در کمیسیون بودجه هم پس از مذاکره تصویب شده حالا که این پیشنهاد مورد توجه واقع شد ناچار باید برگردد بکمیسیون تا ما وقتی پیدا بکنیم که حتی با خود این شخص هم صحبت بکنیم و در مرتبه گزارش آن بیاید بمجلس بنا بر این طرح بقیه پیشنهادات لزومی ندارد.

رئیس - آقای وزیر کشاورزی
وزیر کشاورزی - عرض کنم بنده خدمت آقایان توضیح دادم و شاید هم دیگر محتاج توضیح نباشد که قرارداد بین دولت و يك مستخدم است و قرارداد يك طرفی نیست قرارداد داد دو طرفی است (صحیح است) اگر دولت يك لایحه راجع با مورد نتوانسته این آقای دکتر دانشمند را حاضر کند و هر چه کوشش کرد که آنطور بشود نشد و متأسفانه این آقای دکتر دانشمند هم حاضر نشده است با این مبلغ در این مملکت ادامه خدمت بدهد و برای ما هم زیبا نیست که يك دکتر تحصیل کرده دانشمند را بکار داشته باشیم و بعد از مدتی که دولت باو بر طبق قانون حقوق داده باین کیفیت که نظر مجلس هم نظر موافق خواهد بود نه اینکه حقوق او را از الان کم کنند (همه هم نمایندگان) نظر نماینده محترم هم باید پس از یکسال ونیم دیگر مورد توجه دولت باشد و دولت بداند که مجلس شورای ملی برای افزایش حقوق جهت دوره بعد موافق نیست بنا بر این استدعا میشود آقایان نمایندگان هم موافقت بفرمایند همین طرزیکه دولت اتخاذ کرده است و مطابق صلاح مملکت هم بوده است موافقت بفرمایند برای دوره بعد البته هم قبل از کسب اجازه مجلس حاضر با افزایش حقوق نخواهد بود (همه هم نمایندگان)

رئیس - بنده عرضی ندارم.
رئیس - رای گرفته میشود بر خصی آقای شریف زاده آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۵ - طرح گزارش کمیسیون مربوط بناتس دانشگاهها
رئیس - قانون تاسیس دانشگاههای شهرستانها مطرح است آقای عباس مسعودی بفرمائید.
بعضی از نمایندگان - قانون قرائت شود.
رئیس - این قانون يك شوری است وقتی در دستور گذاشته میشود و اعلام میشود آقایان باید خودشان لایحه را داشته باشند و خوانده باشند.
دهقان - این همین آلا ن اعلان شده.
دکتر بقائی - امروز موضوع جمع آوری غله اعلام شده بود (زنک رئیس).
عباس مسعودی - بنده استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند و استدعای دیگرم اینست که خیلی عجله نفرمایند در تصویب این قانون بهتر اینست که ملاحظاتی بیشتری در مجلس در اینخصوص بشود بنده با این لایحه تاسیس دانشگاهها در شهرستانها مخالفم و علت آنهم اینست که ما اگر قصد داریم باینکه اصلاحات را در این مملکت شروع بکنیم باید اصلاحات را از ریشه و پایه شروع بکنیم تاسیس دانشگاه در لویات بنظر بنده قدم اصلاحی بی تناسبی است که مجلس شورای ملی شروع کرده که بردارد زیرا بالاخره تصدیق میفرمائید مملکتی که صدی ۷۰ و صدی ۸۰ و یا شاید بیش از این بیسواد دارد نمیتواند بناتس دانشگاه اقدام کند ما اگر مقصودمان از تاسیس دانشگاه پیروی از کارهائی است که در سایر کشورها انجام میشود بدون اینکه تقلید کرده باشیم بهتر اینست که تقلید را از پایه

آنرا نموده اند کمیسیون عریض و مرخصی با درخواست ایشان موافقت کرده اینک گزارش آن تقدیم میشود مخبر کمیسیون عریض و مرخصی حسین مکی

اردلان - آقا بنده اجازه میخواهم
رئیس - بفرمائید.
اردلان - عرض کنم که این موضوع مرخصیها که مطابق آئین نامه بکمیسیون محاسبات مراجعه میشود بنده اجازه میخواهم این اشکالی که برای ما بوجود آمده است اینجا عرض کنم که شاید با کمک آقایان نمایندگان محترم این اشکال حل شود و آن اینست که بعضی از آقایان نمایندگان محترم از مرخصیهای خودشان استفاده کرده اند در گذشته و نمیدانستند که در آئین نامه يك نظامنامه ای خواهد گذشت که موضوع دو ماه رالتو میکند این بود که جناب آقای دکتر شفق آمدند بکمیسیون محاسبات و گفتند که میخوانند تشریف ببرند بامریکا و انجام وظیفه کنند کمیسیون محاسبات نمیتوانست بایشان مرخصی بدهد تقاضا میکنم نسبت بایشان موافقت بفرمائید که مرخصی بایشان داده شود و حالا اگر موافقت نمیفرمائید اجازه بفرمائید که گزارش بمجلس داده شود ما حاضریم که گزارش بمجلس تقدیم کنیم و الا نمیتوانیم که تصمیم در این موضوع بگیریم آقای رئیس اجازه بفرمائید در این قبیل موارد بمجلس گزارش بدهیم

آزاد - مطابق نظامنامه رفتار کنید.
رئیس - این گزارش مربوط بجای نیست مثل آن ۱۲ مرخصی است که از کمیسیون آمده بود (صحیح است) بنا بر این رای گرفته شود آقای رحیمیان فرمایشی دارید؟
رحیمیان - بنده عرضی ندارم.
رئیس - رای گرفته میشود بر خصی آقای شریف زاده آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۵ - طرح گزارش کمیسیون مربوط بناتس دانشگاهها
رئیس - قانون تاسیس دانشگاههای شهرستانها مطرح است آقای عباس مسعودی بفرمائید.
بعضی از نمایندگان - قانون قرائت شود.
رئیس - این قانون يك شوری است وقتی در دستور گذاشته میشود و اعلام میشود آقایان باید خودشان لایحه را داشته باشند و خوانده باشند.
دهقان - این همین آلا ن اعلان شده.
دکتر بقائی - امروز موضوع جمع آوری غله اعلام شده بود (زنک رئیس).
عباس مسعودی - بنده استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند و استدعای دیگرم اینست که خیلی عجله نفرمایند در تصویب این قانون بهتر اینست که ملاحظاتی بیشتری در مجلس در اینخصوص بشود بنده با این لایحه تاسیس دانشگاهها در شهرستانها مخالفم و علت آنهم اینست که ما اگر قصد داریم باینکه اصلاحات را در این مملکت شروع بکنیم باید اصلاحات را از ریشه و پایه شروع بکنیم تاسیس دانشگاه در لویات بنظر بنده قدم اصلاحی بی تناسبی است که مجلس شورای ملی شروع کرده که بردارد زیرا بالاخره تصدیق میفرمائید مملکتی که صدی ۷۰ و صدی ۸۰ و یا شاید بیش از این بیسواد دارد نمیتواند بناتس دانشگاه اقدام کند ما اگر مقصودمان از تاسیس دانشگاه پیروی از کارهائی است که در سایر کشورها انجام میشود بدون اینکه تقلید کرده باشیم بهتر اینست که تقلید را از پایه

شروع کنیم اول موضوع باسواد کردن را از پایه شروع کنیم بنیادین دبستانهای مجانی اقدام کنیم دبستانها و دبیرستانها در قضاوت و دهات درست بکنیم و از این راه خدمت بکنیم فرهنگ کشور نه اینکه از این راه اقدام بکنیم و دانشگاه تأسیس بکنیم و از بالا شروع بکنیم و در حقیقت پولی که از مردم بیچاره گرفته شده و باید صرف خود آنها شود یعنی برای تعلیمات عمومی خود مردم ده نشین، قصبه نشین شهر نشین خرج بشود این را اختصاص بدهیم تعلیمات عالی و عرض کنم یک قسمت معین و مشخص افراد این مملکت را بنا بر این بنده اعتقاد اینست که باید این قسمت را مورد توجه قرار بدهیم و بعد اگر نتیجه این برای فرهنگ مملکت خوب شد شروع کنیم بنیادین دانشگاه و یک نکته دیگری که بنده میگویم عرض کنم موضوع مجانی بودن تعلیمات در دانشگاه است که این قضیه در هیچ کجا معمول و متداول نیست. آلمان گمان میکنم که برای دانشگاه تهران سالی ۲۰ میلیون ۳۰ میلیون تومان اینطورها خرج میشود و در حالیکه در حقیقت چند هزار نفر محصل است که تحصیل میکنند و بدون اینکه دیناری بپردازند و حال آنکه در سایر کشورها تحصیلات ابتدائی و متوسطه مجانی است و ما البته اینجا ابتدائی را مجانی کرده ایم ولی متوسطه را پول میگیرند در حالیکه باید دبستانها و دبیرستانها مجانی باشد و دانشگاهها پول بدهند این موضوع را هم در حکومت گذشته یک لایحه ای تقدیم کردند به مجلس بخصوص برای دانشگاه حقوق و ادبیات البته دانشگاه پزشکی را میشود با رعایتی برایش کرد ولی قسمت های دیگر بایستی بقیه بنده مجانی باشد (مکی - اصلا در دانشگاه را ببینید) نخبه اصلا دانشگاه تهران برای مملکت کافی است بهتر این است که این دانشگاه تهران را تکمیل کرده باشیم و نواقضش را رفع بکنیم آن وقت شما الان ملاحظه میفرمائید دانشگاه پزشکی شما بهیچوجه استعداد قبول شاگرد ندارد و اگر بجای این لایحه میآمدید پیشنهاد میکردید که در این شهر های مهم و در مراکز استانها بجای این دانشگاه یک دانشگاه پزشکی تأسیس شود این صحیح بود (صحیح است) ولی اگر بخواهید یک چنین رقابتی از این حیث هم بین شهرستانها ایجاد بکنید در مشهد و اصفهان و شیراز باید دانشگاه هائی ایجاد کرد خوب سایر شهرستانها چه باید کرد اینجا نوشته شده است دانشگاه اگر دانشگاه پزشکی را موافقت بفرمائید بنده از نقطه نظر احتیاج مبرمی که مملکت به طبیب دارد کاملاً موافقت دارم و اما اگر منظور ایجاد دانشگاه باشد یک کار بی نهایت بی تناسب و بی معنی است و بنده این مملکت هیچ نیغورود و با وضع مملکت وفق نمیدهد و باید تمام این مخارج بصرف تأسیس مدارس چهار کلاسه و دو کلاسه و باسواد کردن مردم برسد و از این حیث الان مخصوصاً موضوع فعلی دانشگاه که تمام بودجه یعنی قسمت مهم بودجه صرف دانشگاه های دیگر میشود. دانشگاه پزشکی محتاج پوست است و پوسته آن ابتدا توجه نمیشود و الان استعداد مملکت برای دانشگاه پزشکی زیاد است شاید در مملکت هزار نفر در هر سالی واقفاً داوطلب دانشگاه پزشکی هستند ولی اصلاً فقط صد نفر شاگرد موفق شده اند که در آنجا اسم بنویسند و در دانشگاه اعلان کردند که صد نفر شاگرد می پذیرند برای دانشگاه پزشکی، اینهمه پولها خرج میشود و اینطور است

این بودجه دانشگاه باید صرف دانشگاه پزشکی و مامائی داروسازی و دندانسازی بشود (صحیح است) که احتیاج مبرمی مملکت این قسمت دارد، موضوع غیرمجانائی بودن دانشگاه هم باید مورد توجه قرار بگیرد برای اینکه پولی که از مملکت میگیریم باید خرج مردم بشود برای قضاوت و دهات باید خرج بشود فقط یک طبقه در مملکت میتواند تحصیلات عالی بکند و تمام طبقات مردم محروم هستند بنده باین جهت باین نظر مخالفم و در صورتیکه مجلس شورای ملی موافقت بکند که دانشگاه پزشکی بایستی تأسیس بشود بنده موافقم (صحیح است - احسنست)

وزیر کشور - اجازه میفرمائید؟

وزیر کشور - عرض کنم آقای وزیر فرهنگ تشریف ندارند ولی چون این لایحه را پارلمان وقت که بنده وزیر فرهنگ بودم تقدیم کردم باین جهت از آقایان اجازه میگویم که از طرف دولت و هم چون لایحه را خود بنده تقدیم کرده ام در جواب آقای مسعودی عراضی بکنم، عرض کنم اینکه فرمودند که اولاً دولت باید توجه بتعلیمات ابتدائی بکند و بعد توجه بتعلیمات عالی بکند کاملاً فرمایشان صحیح است ولی آنقدر جامع هم نیست بایستی همانطور بیکه تعلیمات ابتدائی را تعمیم داد بایستی راجع بتعلیمات عالی هم اقدام کرد و مخصوصاً اگر این لایحه را بیشتر دقت میفرمودند بیشتر متوجه دانشگاه پزشکی شهرستانها شده و همینطوری که تعلیمات ابتدائی لازم است تربیت پزشک و سایر چیزها هم برای مملکت لازم است از این جهت مانعاً الجمع نیست و اینکه تهران متأسفانه بواسطه نداشتن وسائل کافی و بودجه آنطوری که شایسته و بایسته است انجام وظیفه نمیکند مخصوصاً دانشگاه پزشکی بواسطه نداشتن لابراتوار و وسائل کافی نمیتواند عده زیادی را قبول بکند و علاوه اینکه اینجا صحبت دانشگاه میشد و فرمودید که لازم است تناسبی بین شهرستانها ایجاد کرد و مخصوصاً اگر اشخاصی فرزندان شان را بگذارند در شهرها بمانند حتی از این مهاجرت شدیدی که از ولایات بطرف طهران شروع شده است کاسته میشود (صحیح است) یکی از علل تقدیم این لایحه همین بود که مردم بشهر خودشان علاقه مند بشوند و بمانند آنجا و روی رعایت همین اصل بود که در شیراز هم مثلاً آقای نمازی ده میلیون تومان بطوریکه آقا اطلاع دارید برای تأسیس دانشگاه و بیمارستان از پول خودشان داده بودند اگر این قانون تصویب شود بنده مطمئن هستم که از این سبب مردم بسمت طهران کاسته خواهد شد و مردم شهرستانها بشهر خودشان علاقه مند میشوند و در آنجا بیشتر مفید واقع خواهند شد تا اینکه بیایند بطهران و وقت خودشان را تلف کنند علاوه بانظری که دولت دارد مردم هر شهری بشهر خودشان علاقه مند شوند مخصوصاً با استدعائی که کردم که قانون استقلال شهرداریها را آقایان تصویب بفرمائید این نظر هم تأمین میشود و مردم بشهر خودشان علاقه مند میشوند و رسیدگی میکنند بامور خودشان و شهر خودشان را اداره میکنند آقایان میدانند که در آمریکا اغلب دانشگاهها مربوط بدولت نیست و مربوط باهالی شهرها است و

یک مؤسسه خصوصی است دولت هم کاری ندارد فقط نظارت میکند که مطابق اصول انجام شود این عراضی که کردم مقصود این بود که دانشگاه هادشرهای مختلف تشکیل میشود و مخصوصاً این دوسه شهر اسمش آورده شده برای اینست که هسته این دانشگاه در آنجا گذاشته شده مخصوصاً در مشهد آقایان استحضار دارید که از چند سال بانظرف یک آموزشگاه بهداشتی در آنجا تشکیل شده که یکمده بهداران تربیت میکنند و اتفاقاً این بهداران بهترین کارمندان فنی وزارت بهداشتی را علاتشکیل میدهند برای اینکه در نقاط دور دست و دردهات مشغول انجام وظیفه هستند (صحیح است) در شیراز بهمین ترتیب خود اهالی حاضر بودند و همانطور که عرض کردم شخص خیری آقای نمازی حاضر شده و ده میلیون داده اند و یک آموزشگاه بهداشتی از چند سال پیش تأسیس شده است اصفهان هم همینطور منظور اینست که این یک چیز حاضری بوده است و کاملاً وسایل کار فراهم است و در مقابل تأسیس این دانشگاهها کاملاً مفید واقع میشوند از این جهت از آقایان تقاضا میکنم با تقاضا هائی که همه روزه از نقاط مختلف کشور میرسد برای اینکه مردم رادر رسیدگی امور شهر خودشان آزاد بگذارند اینهم یکی از اقدامات خیلی سودمندی خواهد بود راجع بنیادین دانشگاه هم آنجا وقتی ملاحظه بفرمائید نوشته است وقتی وسائل فراهم میشود بکنند که فردا تمام تأسیسات دانشگاه فراهم شود برای اینکه نه معلمی داریم نه وسایل و لابراتوار و نه ساختمانها را داریم ولی بیشتر منظور دانشگاه پزشکی است برای اینکه یک هسته ای است و برای اینکه این آموزشگاهها تبدیل شود بدانشگاه پزشکی.

رئیس - آقای صدرزاده

صدرزاده - بنده از جناب آقای اردلان تشکر میکنم که بنده منت نهادند و نوشتنشانرا بنده داند، اگر بتاريخ یرافتخار گذشته ایران مراجعه کنیم می بینیم سرزمین ما مهد پرورش دانشمندان بزرگی بوده که امروز جهان متدین با تار آنها بانظر تجلیل و احترام نگاه میکند و ما باید سعی بکنیم که نام خودمانرا در جهان بلند کنیم و این امکان پذیر نیست مگر اینکه وسائل تعلیمات عالی را در تمام نقاط کشور فراهم سازیم تا جوانان و افرادی که دارای ذوق و استعداد خداداد هستند و در اطراف و اکناف مملکت پراکنده هستند بتوانند از وسائل تعلیم بهره مند گردند یکی از قسمهای بزرگی که در دوره سلطنت اعلیحضرت قبه در راه این منظور برداشته شد تأسیس دانشگاه تهران بود و اکنون فرصت آن رسیده است که استانها و شهرستانهای مهم این کشور از آن بهره مند گردند، آموزشگاه هائی هم در بعضی از شهرستانها تشکیل شده بود از جمله در فارس بایه آموزشگاه عالی بهداشتی در زمان وزارت جناب آقای دکتر اقبال گذارده شد که من از طرف مردم فارس بخصوص از جدیت و کوشش ایشان در این مورد سپاسگزار میباشم (نورالدین امامی - خدا پیرش کند، مرد خوب خیری است) الان آموزشگاه بهداشتی فارس بخوبی مهیا و مستعد است که بصورت یک دانشگاه پزشکی در بیاید نکته دیگری که باید توجه بکنیم که عده ای از اشخاص هستند که قدرت اینکه بتهران بیایند و تحمل زندگی و مخارج تهرانرا بکنند

ندارند بنابراین استعداد آنها ضایع و باطل میشود و علاوه غالباً افرادی که برای تحصیل می آیند افراد خانواده آنها برای سرپرستی آنها ناچارند بیایند تهران و این دو عیب برای آنها ایجاد میکند یکی اینکه آنها در مشقت میافتند از حیث زندگی و مخارج و دیگر اینکه مخصوصاً شهرستانها از آبادی و عمران میافتند و دیگر جبران نمیشود خساراتی که در گذشته برایشان وارد آورده ایم اما اینکه فرمودند ممکن است افراد کافی برای تأسیس دانشگاه نداشته باشیم در این قانون پیش بینی شده است که بتدریج اینرا فراهم بکنند و شب دانشگاه را تأسیس کنند البته در بعضی شهرستانها تشکیل دانشگاههای پزشکی و کشاورزی مورد کمال لزوم است ولی برای آنها گذاشته شده است و در سایر شهرستانها بنده میخواستم از آقایان تمنی کنم با تصویب این قانون موافقت بفرمائید و یک زمینه ای برای ترقی و تعالی مردم شهرستانها و پیشرفت آنها در تعلیمات عالی فراهم بکنند (صحیح است) در اینخصوص از نقاط مختلف هم تلگرافات زیادی رسیده از آنجمله از شهرستان شیراز مخصوصاً در نظر دارم که بعنوان و کلا در حدود صد تلگراف رسیده است و تصویب این قانون را تقاضا کرده اند (صحیح است) بنابراین استدعا میکنم که این توجه را هرچه زودتر نسبت بشهرستانها مبذول بفرمائید.

رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده است

مخالفی نیست؟
دکتر راجی - بنده مخالفم اجازه بفرمائید صحبت کنم.

دکتر راجی - قلاً عرض کنم بنده تعجب میکنم چقدر زود حوصله شان تنگ میشود و پیشنهاد کفایت مذاکرات میدهند ماه بماه میکنند و لایحه ای تصویب نمیشود ولی یک قانونیکه الان برای ایجاد دانشگاهها مطرح شده میخواهند زود تمام شود و صحبت درش باوجود اینکه بشود، بنده متأسفانه باجناب آقای مسعودی در کفایت مذاکرات مخالف میکنم در اصل موضوع، تاحدی مخالفان هستم (کفایتی - در اصل بفرمائید) اجازه بدهید برای اینکه در ایران همه چیز را ما اختصاص دادیم بتهران هرچه هست برای تهران و تهرانها است و این خودش وسیله ای شده که سایرین شهرستانها همه بتهران هجوم بیاورند و در یک جا اینکه نه مرکز صنعت و نه مرکز فلاح و نه مرکز تجارت است بیهوده یک جمعیت انبوهی جمع شده و حتی اراضی اش هم قیمت های گزافی پیدا کند لذا تأسیس دانشگاه در شهرستانها یکی از چیزهائی است که گمان میکنم که فرهنگ مردم بینهایت کمک بکند بنده مثل جنابعالی شاید موافقم که دانشگاه درست کردن در شهرستانها آتقدها ضرورت ندارد ولی ضمناً سه چیز است بنظر بنده که برای شهرستانها ضرورت دارد دانشگاه پزشکی، دانشگاه بیطاری و دانشگاه فنی (یکی از نمایندگان - و کشاورزی) و کشاورزی ولی با این سیستمی که در این لایحه نوشته شده که بطور تدریج در زمان طولانی این قانون اجرا شود باینواسطه بنده مخالفم و یک راه حل هم برای این بنظرم رسیده که الان بعرض مجلس شورای ملی میرسانم از قراریکه بنده شنیدم

یکی از کارهای خویگه این دولت انجام داد امضای قانون «فولبرایت» است، قانون «فولبرایت» این است که وقتی دولت آمریکا مازاد اسلحه اش را که به سایرین میفرودد پولش را بارز همان کشور صرف مخارج تحصیل و کارهای فرهنگی افراد آن کشور بکند (صحیح است) بلنیکه از این راه سالانه عاید ما خواهد شد معادل دو میلیون دلار در سال است و بنده اگر بعنوان تذکر بشود بعنوان تذکر که اگر نشود بعنوان پیشنهاد عرض میکنم از این دو میلیون دلار میشود در آن واحد برای کلیه دانشگاه هائیکه در اینجا پیش بینی شده استاد همه دانشگاهها در آن واحد میتوانیم از مشهد و اصفهان و شیراز و غیره را بهترین استادان برقرار کنیم آقایان از لحاظ دانشگاه پزشکی بایستی متوجه این امر باشند که ایران قسمت اعظمش در مناطق حاره قرار گرفته و ناخوشهائی که در این کشور هست جزء ناخوشهائی مالک حاره است در دنیای متدین برای تحصیل پزشکی در رشته ناخوشهائی مالک حاره دانشگاههای خاصی هست و تصور میکنم دانشگاه پزشکی را که در اهواز در نظر گرفته اند فقط برای تربیت و تعلیم این است که بیکدمه از محصلین طب مالک حاره را یاد بدهند و اینهم یکی از چیزهائی است که برای این مملکت نهایت ضرورت را دارند (صحیح است) برای اینکه اگر اشخاص از جنوب بیایند در این دانشگاه تحصیل کنند دیگر هیچ اجباری نخواهد داشت که قانونی بگذارند که پزشک بینادر جنوب بفرستند برای اینکه همان کسیکه میآید از بنادر جنوب و مناطق حاره آنجا تحصیل میکند همان هم خودش خواهد رفت بنده در خاتمه خواستم از همکار خود آقای ملکپور تشکر بکنم که نوبت خودشانرا به بنده دادند و بنده چون بایشان عرض کردم که مطالبی خواهم گفت که مورد تصدیق ایشان است ایشان نوشتنشان را بنده دادم (احسنست)

رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده است

دکتر شفق - بنده اخطار نظامنامه مراجع بکفایت مذاکرات دارم
حاذقی - اگر مخالفی با کفایت مذاکرات هست توضیح عرض کنم.
رئیس - توضیح مختصر بفرمائید.
حاذقی - همه آقایان محترم موافق هستند که بایستی حقوق مردم شهرستانها محفوظ باشد تمام مردم این مملکت در مالیات دادن شریک هستند و فرزندان شان را برای تحصیلات عالی مخصوصاً پزشکی و تحصیلات فنی و کشاورزی که مورد احتیاج تمام شهرستانهای کشور هست مجبورند بطهران روانه کنند و با اشکالات زیادی مواجه هستند بنابراین با تصویب این لایحه همانطور که جناب آقای وزیر کشور توضیحاتی فرمودند هیچگونه اشکالی برای بودجه مملکت نیست بلکه اجازه میدهیم که بتدریج در شهرهای شیراز و مشهد و اصفهان که همه اینها مرکز شهرستانها هستند یک مدارس عالی که مرکب از دانشگاه های پزشکی و کشاورزی و فنی است و هیچگونه دانشگاه ادبیات و نظایرش نیست تشکیل میشود عده ای از جوانهای ما در محل های خودشان تحصیل میکنند و احتیاجات

کشور را مرتفع میسازند بدین جهت بنده استدعا میکنم کفایت مذاکرات را تصویب بفرمائید که این لایحه تصویب شود و بپردازیم بکارهای دیگر (احسنست)
رئیس - آقای فزادیان مخالفید؟ بفرمائید.
قبادیان - باین لایحه صد درصد موافقم که بهترین لایحه ای است که تاکنون دولت جناب آقای ساعد پیشگاه مجلس شورای ملی تقدیم کرده ولی این لایحه در سال گذشته موقمی که آقای وزیر کشور وزیر فرهنگ بودند تقدیم مجلس کردند اگر خاطرشان باشد اعتراض کردم و گفتم کرمانشاه یک استانی است که آنجا فراموش شده است و خدمات کشور ایران را بیشتر انجام میدهد (برزین - همدان باید باشد) همدان و کرمانشاه اجازه بفرمائید در صورتیکه همان موقع بنده اعتراض کردم جناب آقای دکتر اقبال بنده قول دادند در موقمی که کشور هستند در این لایحه ای که از طرف کمیسیون تقدیم شده است بمجلس اسم کرمانشاه را اینجا حذف کرده اند کرمانشاه در سال سه هزار تن غله داده است باین شهر تهران که مرکز عمل کشور ایران است و فریب بیست هزار تن غله هم به یزد و کرمان و سایر شهرها حمل شده کرمانشاه که همیشه یکی از مناطق حاصلخیز و سرحدی و یکی از استانهای مهم است...

رئیس - آقای قبادیان در مخالفت با کفایت مذاکرات بفرمائید.

قبادیان - بنده باین علت مخالف کردم که کرمانشاه حذف شده است اگر چنانچه جنابعالی موافقت میفرمائید که دانشگاه کرمانشاه را در این لایحه بعنوان پیشنهاد هم شده مورد موافقت دولت قرار بدهید بنده عیبی در این لایحه نمی بینم جز اینکه نفع مردم ایران است اسباب آسایش ملت ایران است، و مردم برای تحصیل دیگر مخارج گزافی نمیکند که بتهران بیایند در صورتیکه آنها اگر در ولایات تحصیل بکنند محتاج باین مخارج نیست باین ترتیب تحت تعلیمات عالی فرهنگ یک اصلاحات کافیه خواهد شد.

رئیس - آقای وزیر کشور بفرمائید.

وزیر کشور - عرض کنم تذکری که آقای قبادیان دادند فراموش نشده برای اینکه لایحه ای که بنده تقدیم کرده بودم در شهریور ۲۷ فقط اسم شهر های اصفهان و شیراز و مشهد برده شده بود اگر آقایان دقت بفرمائید در این نوشته شده است و هر شهرستان دیگری بنا بر این نظر آقای قبادیان تأمین شده اینکه اینجا اسم بردیم که در مشهد و شیراز و اصفهان و اهواز برای اینکه وسایل فراهم است و همه آقایان اگر البته کمک بفرمائید چون مربوط بحوزه انتخابیه خودشان است این جمله ای که نوشته هر شهرستان دیگری این نظر آقایان را تأمین میکند.
رئیس - بکفایت مذاکرات رای گرفته میشود آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهادات قرائت میشود.
(پیشنهاد آقای برزین بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم که در ماده واحده بعد از شیراز همدان نیز اضافه شود.

رئیس - آقای برزین.
پرویز - عرض کنم بنده تا اینموقع که قریب ۲۲ ماه است در مجلس شورای ملی افتخار همکاری با آقایان دارم و جدان همتان شاهد است که هیچوقت پشت این تریبون نیامده ام وقت آقایان را اشنال کنم و ملی هم بحرف زدن ندارم شاید در ظرف این مدت سه مرتبه یا چهار مرتبه پشت این تریبون آمده ام و هر موقع هم که آمده ام فریضه خودم یعنی از لحاظ پیش خودم تشخیص داده ام باید حرف بزنم بنا بر این من بطور اختصار عرض می کنم اینکه بنده همدان را اضافه کردم چه داشت من نمیخواهم عظمت همدان را بگویم آقایان همه تاریخ خوانده اند (صحیح است) همه میدانند همدان پایتخت مدها بوده و بندهم بیلاق سلاطین هخامنشی بوده تاریخش تاسه هزار سال پیش قبل از میلاد مسیح بالا رفته است یعنی معادل باشهر آتن و روم است بنابراین این از این حیث قدمتش وضعیت جغرافیایش راههم میدانید که بهترین شهرهای ایران یعنی از لحاظ سیتواسیون میدانید که بهترین شهر ایران است علاوه از تمام این مزایا باصطلاح تربتش مدن با باطاهر عربان و خاکش آرامگاه بوعلی سینا است استرمر خای هم هست استرمر که در بار هخامنشی بوده زن خشیارشا بوده بنا بر این تمام جهات علاوه نسبت بتمام شهرهای غربی که تریبون دار بکرمانشاهان، بیست و چهار فرسخ است بعلاوه ۱۲ فرسخ است بکردستان ۲۴ فرسخ، مرکز تمام غرب است جشن هزاره بوعلی هم در سال آینده در همدان برپا میشود تمام نمایندگان دارالعلوم دنیا بهمدان دعوت میشوند اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که عطیه شان همواره عام است ومطلق روان بزرگان هم از آن متمتع و بهره مند شده صد هزار تومان برای همدان وفارس برای سعدی اعطا فرموده اند بنا بر این در اینموقع که جشن هزاره بوعلی در همدان برپا میشود برای عظمت روح آن بزرگوار و خشنودی روان بوعلی من تهنی میکنم از آقایان استرحام میکنم با بعلاوه شدن همدان بایمانه موافقت بکنند بیش از این عرضی ندارم.

رئیس - توجه بفرمائید نظیر این پیشنهاد هم رسیده این پیشنهادها مستلزم خرج است و نماینده نمیتواند پیشنهاد خرج بکند بنابراین باین پیشنهاد و پیشنهادهاییکه نظیر این است رای گرفته نمیشود (برزین - رای بگیری قربان) نمیشود آقای برزین رای گرفت پیشنهاد خرج نمیتواند بکنند صد هزار تومان خرج دارد شایسته پیشنهاد نمیتواند بکنند.

پرویز - آقای دکتر مهران جناب عالی بنام بوعلی قبول کنید اینجاموضوع بوعلی است بوعلی مقدم است بوعلی معلم اول است. (همهها نمایندگان)

رئیس - آقایان مکی، حاذقی، آشتیانی زاده، قبادیان، دهقان تذکر نظامنامه ای میدهم

دهقان - بنده چه گفتم آقای رئیس؟ بنده که چیزی نگفتم مثل اینکه جناب عالی توجه ندارید بنده چیزی نگفتم که تذکر میدهم.

رئیس - شما اظهار میکنم نظم مجلس را باید رعایت کنید اینکه وضع مجلس نمیشود

دهقان - اظهار الکی میکنید.

رئیس - بنشینید والا شما اظهار میکنم. آقای دکتر مهران.

دکتر مهران - مطالبی که نماینده محترم راجع باهیت تاریخی وموقعیت شهر همدان فرمودند مورد تصدیق همه هست ولی ایجاد دانشگاه در یکجائی محتاج به تهیه وسایل است (برزین - دانشگاه) فرق نمیکند دانشگاه هم یک جزئی از دانشگاه است محتاج بتهیه وسایل است البته معلم میخواهد لا بر اتوار میخواهد وسایل دیگر میخواهد و بعلاوه شاگرد میخواهد البته همدان یک مرکز شهرستانی است که فارغ التحصیلهای آنجا اگر گزارش را ملاحظه بفرمائید خیلی محدود است بعلاوه نظر جناب عالی و سایر آقایان تا حدی در این گزارش تأمین شده است بنا بر این هر شهرستان دیگری که وزارت فرهنگ لازم بداند تأسیس کند در هر جا که وسائش فراهم شد البته ممکن است بتأسیس دانشگاه اقدام کرد. اینکه در این لایحه چند شهر بخصوص قید شده است دلیل اینست که در این شهرها وسایل تا حدی موجود است الان در شهرستان مشهد واصفهان و شیراز آموزشگاه عالی بهداشت هست ومورد استفاده دانشگاه پزشکی واقع میشود بنا بر این بنده تقاضا میکنم که از پیشنهادشان صرف نظر بفرمائید و این اختیار را بوزارت فرهنگ واگذار بفرمائید که هر وقت دولت وسائش را فراهم کرد ایجاد کند.

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر معظمی قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)
 پیشنهاد میکنم ماده واحده بطریق ذیل اصلاح شود.
 ماده واحده - تأسیس دانشگاه و دانشگاه در هر نقطه از نقاط کشور با توجه باستعداد و احتیاجات هر محل و فراهم بودن وسایل منوط به پیشنهاد شورای عالی فرهنگ و شورای دانشگاه و تصویب هیئت دولت خواهد بود.

رئیس - آقای دکتر معظمی.

دکتر معظمی - این پیشنهادی که بنده کردم برای اینست که تأسیس دانشگاه کار سهل و ساده ای نیست باید یک مرکز علمی قیلا در تهیه مقدمات آن اظهار نظر بکنند بعد وزیر فرهنگ از نظر سیاسی در فشار نباشد که یک دانشگاههایی درین محل تأسیس بکنند که نتیجه اش این باشد که ائتلاف وقت دانشجویان بشود و از طرفی هم تفریط بودجه نشود باینجه بنده پیشنهاد کردم که تأسیس دانشگاه در هر محلی منوط برای شورای عالی فرهنگ و شورای دانشگاه و تصویب هیئت دولت باشد (بکنفر از نمایندگان - شورای عالی فرهنگ موافق باشد کافی است) بهرحال نظرم اینست که یک مرکز علمی اظهار نظر بکنند شورای دانشگاه هم نوشتم برای اینکه این مؤسساتی که نوشته شده است بانظر دانشگاه تهران کار میکند و این برای اینکه تأسیس دانشگاه بشود با نظر شورای عالی فرهنگ باشد و تصویب هیئت دولت که بعداً و کلا ووزرا را تحت فشار نگذارند و اگر بطور مطلق بوزارت فرهنگ مراجعه بشود بنده هم برای گلیایگان درخواست خواهم کرد. اما موضوع دیگری که میخواستم تذکر بدهم راجع بدانشگاه اینست در تهران خاطر آقایان نمایندگان را باید متوجه کنم که دانشگاه تهران در بعضی از قسمتها دانشجو کم دارد

و کاملادر مرکز میتوان تحصیل کنند این اشکالی که هست اینست که در تهران منزل نیست و خوشبختانه قسمت امیر آباد را که بدانشگاه واگذار کردند و املاک زیادی دارد میخواستم از آقایان نمایندگان تقاضا بکنم که مینظور که شیرازها اقدام کردند و بکفتمت از آنجا را گرفتند که برای دانشجویان آن استان خانه بسازند آقایان نمایندگان سایر استانها هم اقدام بفرمائید که متکین استان کمک بکنند که یک بناهایی ساخته بشود که محصلینی که می آیند خانه داشته باشند.

رئیس - آقای رضوی مخالفید؟ بفرمائید.

رضوی شیرازی - الان مدتی است که گفتگوی تأسیس دانشگاه در ایالات و ولایات میشود و از روزی که جناب آقای دکتر اقبال این لایحه را آوردند بمجلس که در این چهار استان یعنی چهار شهر را همانطوریکه همکاری محترم آقای صدر زاده اشاره کردند تصور میکنم که متجاوز از چهارصد یانصد تلگراف که از تمام شخصیت های بارز این مراکز استان و سایر شهرستانها هست در همین موضوع که الان مدتی است چشم انتظارند که مجلس شورای ملی یک قدمی بر دارد و یک کمک علمی ببرد شهرستانها بکنند مقدماتی که برای تأسیس دانشگاه یا تأسیس دانشگاه است چند تا است یکی نیست تا اینکه جناب آقای دکتر معظمی توجه بفرمائید اولاً اینکه جمعیت طهران یک میلیون که بیشتر نیست حالا که میگویند زیاد است یک شانزدهم جمعیت مملکت است این عده کثیری که خارج از طهران هستند همه شان تمام ایرانی هستند حتی تحصیل ابتدائی و متوسطه و عالی راهم دارند باین مناسبت هیچ دلیلی نیست که آقایان بیایند یک عده را در این مملکت محروم کنند از تحصیل در دانشگاه اگر وقت ومواظبت بیشتر بشود استعداد های طبیعی که در شهرهای کوهستانی ایالات و ولایات هست واقعاً بجای است که اگر یک خرده با یک تربیتی توأم بشود ممکن است یک شخصیت های بارز علمی از اینجاها بیرون بیاید که مملکت بتواند استفاده کند ثروت این مردم اینقدر نیست که همه بیایند بتهران بتهران رسانند مشکل است تا چه برسد که در اینجا خانه بسازند البته یک بنائی هست در اینجا که آقایان شیرازیها برای دانشجویان شیرازی که مجبور میشوند برای تحصیل بتهران بیایند یک جوی یک چند تا اطاق در امیر آباد میسازند برای دانشجویانیکه بتهران آمده اند ولی این چند تا اطاق کفایت از برای یک عده کثیری از مردمیکه از شهرستانها می آیند نمیدهد علاوه بر این عرض کردم استطاعتشان بقدری کم است که نمیتوانند بتهران بیایند مطلب سوم اینست که افرادی که می آیند بتهران در اینجا ماندنی میشوند البته سه سال سال در یک شهری مانند زندگی کردن یکمده رفیق پیدا کردن یکمقدار کار پیدا کردن کمتر ممکن است که یک افرادی اجازه بدهد که دومرتبه برگردند بشهرستانها و اگر بنا بر این بشود که دانشگاهها دانشگاهها در شهرستانها باشد آنها همانجا تحصیل میکنند و مشغول تحصیل میشوند و ببرد مملکت خودشان میخورند و این یک کمکی است که اساساً بفرهنگ عمومی مملکت شده (صحیح است) و اما موضوع تأسیس دانشگاه مقصود از تأسیس دانشگاه این نبود که دانشگاهی شبیه دانشگاه طهران با دوست هزار

متر زمین و صد ها عمارت ساخته شود صحبت در این است که چند دانشگاهیکه لازم باشد در ایالات و ولایات در هر شهرستانی تأسیس شود.

دهقان - صحبت در کلیات است؟

رئیس - آقای رضوی در پیشنهاد بفرمائید.

رضوی - جواب پیشنهاد را باید داد بنده باید دلیل بیاورم که در شهرستانها بشود تأسیس کنند (دهقان - بنده بشما عرضی ندارم با آقای رئیس عرض کردم چونکه ایشان خیلی رعایت نظامنامه را میفرمائید) اما موضوع دیگری بود که هر وقت آقایان میخواهند بگویند دانشگاه در ایالات و ولایات نباید تأسیس شود چند تا دانشگاه را مثل میآورند که شاگرد کم دارد خوب البته بعضی دانشگاهها و بعضی از شعب علوم هست که شاگرد کم دارد مشتری کم دارد بنده عرض میکنم دانشگاه طب ۸۰۰ نفر داوطلب می آید در تهران وزحمت میکشند بعد آنوقت میگویند دوست نفریترجا نداریم آنوقت اینها دست از پا دراز تر مجبور میشوند برگردند بشهرستانها غالباً با حال تأثر و گریه و شاید باغلب آقایان هم مراجعه کرده باشند بنده تصور میکنم که آقای دکتر معظمی اگر بنا بشود فرمایشی بفرمائید کمک بتأسیس دانشگاه است زیرا بهر صورت دانشگاه در ایالات و ولایات موجب ترویج علم است و از اینجهت آشنائی که علاقه مندان هستند همه بیشتر فکر میکنند قطعاً و یقیناً بفرهنگ عمومی مملکت علاقه دارند اینست که بنده تقاضا میکنم پیشنهادشان را مسترد بفرمائید.

رئیس - آقای وزیر کشور.

وزیر کشور - همانطور که خدمت آقایان عرض کردم با این اصول تمرکز زیاد مخصوصاً در کارهای پزشکی و بهداشت مخالف باید مردم ولایات را علاقه مند کرد که بکارهای بهداشتی وفرهنگی خودشان زیاد کمک بکنند آقای دکتر اینجا فرمودند که ممکن است که یک شخصی وزیر فرهنگ را تحت فشار بگذارد که در گلیایگان دانشگاه باز بکنند ولی در اینجا نوشته شده است وزارت فرهنگ لازم بداند بتدریج که وسائل فراهم بشود این کار بشود. البته خیال میکنم که در وزارت فرهنگ با تشکیلات تازه آقای وزیر فرهنگ گفتند که مطالعات علمی خواهند کرد وقتی که وسائل فراهم شد اقدام خواهند کرد.

دکتر معظمی - بنده مقصودم تذکر این موضوع بود که تأسیس دانشگاهها یک امر جدی است و بایستی فوق العاده دقت بشود و در این قسمت مطالعه بشود و با این توضیحی که جناب آقای دکتر اقبال دادند بنده مسترد میکنم.

حاذقی - رای - رای.

رئیس - مسترد کردند بچه رای بگیرم. پیشنهاد دیگر قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)
 ریاست محترم مجلس شورای ملی: پیشنهاد میکنم ماده واحده تأسیس دانشگاهها بعد از کلمه شیراز در متن ماده واحده کلمه «ورشت» اضافه شود معتمد رماوندی.

رئیس - وارد نیست پیشنهاد دیگر خوانده می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی. تبصره زیر را باده واحده قانون تأسیس دانشگاههای شهرستانها پیشنهاد مینمایم: تبصره - دولت مکلف است در سال جاری تحصیلی دانشگاه علوم و ادبیات در شهرستان ورشت دائر نموده دانشگاههای مزبور شروع بکار نمایند، معتمد رماوندی.

رئیس - وارد نیست پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)
 پیشنهاد میکنم تبصره ذیل باده واحده افزوده بشود:
 تبصره - تا مدت ۵ سال تأسیسات دانشگاه یا دانشگاه در خارج مرکز منحصر خواهد بود بدانشگاه تبریز بادو دانشگاه پزشکی و ادبیات و دانشگاه پزشکی شیراز - دکتر شفق.

دکتر شفق - بنده قبول دارم که بعضی از آقایان نمایندگان شهرستانها شاید با این پیشنهاد بنده اختلاف نظر داشته باشند و حق هم با آنهاست ولی نظر بنده اینست که با کمال معذرت میخواهم عرض کنم مثل این که در کشور ما درست معنای دانشگاه هنوز روشن نشده، ما یک دبستان داریم یک دبیرستان داریم یک مدارس عالی فنی و کشاورزی داریم و یکی هم دانشگاه داریم برای تحصیلات و مطالعات عالی و اکتشافات دانشگاه را معمولاً در مباحثات و مذاکرات عمومی یعنی این مدارس عالی که مورد احتیاج کشور است تلقی میکنند. بنده بامدارس فنی و کشاورزی که که باندازه آب و نان مورد احتیاج کشور است هیچگونه مخالفی ندارم ولی آقای تحت عنوان دانشگاه ما یک نقائصی داریم، هم آقای مسعودی یک قسمت را فرمودند و هم جناب آقای معاون وزارت فرهنگ تا آن نقائص رفع نشود نمیشود. دانشگاه فقط تحت عنوان وسایقه در باب دانشگاه چنانکه پیشنهادها نشان میدهد که کم کم آقایان خوب هر نماینده ای ملزم است که منافع محل انتخاب خودش را ملحوظ بدارند و بایستی ۲۰ تا دانشگاه تا دو سه سال دیگر تشکیل بدهیم تا از انگلستان هم از حیث عدد جلو بیفتیم عیب فرهنگ ما و اغلب امور کشور که بعداً هم در این باب عرض خواهم کرد اینست که ما میردازیم به کلیات و کیفیات را فراموش میکنیم الان ما از این دانشگاهها یکی دانشگاه ادبیات یک دانشگاه پزشکی ما در آذربایجان داریم بنده راست میگویم استعفا میکنم باور بفرمائید که این دوتا بهچوچه من الوجوه وسائش تکمیل نشده (صحیح است) از هر حیث محتاج بتکمیل است بوجه اش کم است استادش کم است لا بر اتوار ندارد سه سال است الان احتیاجات دانشگاه تبریز که دودان دانشگاه تأسیس شده است یکی ادبی و یکی پزشکی تأمین نشده است بنده میخواستم عرض کنم که حد اقل مدنی که برای تکمیل این دودانگاه تبریز و شیراز لازم است پنج سال است اجازه بفرمائید این دوتا تکمیل شود و ما به بنیم چه نتیجه ای میگیریم این که بنده تبریز و شیراز را عرض کردم چون در آنجا شروع شده است در تبریز شاید یک علل سیاسی هم داشت قیلا تأسیس شده بود خود بنده مصر بودم که ادامه داشته باشد قیلا یک اسمی بود و حالا ما میخواهیم مسمی هم داشته باشد شیراز هم شروع شده است بنده

رفتم بیمارستانش را دیدم و بناهایش را دیدم آنجا ممایی دارد نواقص اینها را رفع بکنند من عرض میکنم اگر از اینها نتیجه گرفتیم باز هم تأسیس بکنیم والا اینکه ما درهرجائی یک دانشگاه تأسیس بکنیم آنها فقط یک بوجه و یک تشکیلات اگر این فائده دارد بفرمائید فردا شروع بکنند اگر فائده ندارد اجازه بدهید دولت وفرهنگ مطالعات خودشان را بکنند و اقدامات خودشان را در این دو نقطه تکمیل بکنند والا قطعی است که باید عده دانشگاه و دانشکده بایستی در مملکت زیاد بشود ولی من الان مخصوصاً دوباره عرض میکنم که مدارس عالی وقتی که تحت عنوان تکنیکی باید برای نقاط مختلف تأسیس شود بوجه اصلاحات اساسی است نه اینکه بدون مقدمات دانشگاه در هر نقطه ای ایجاد شود.

رئیس - آقای وزیر فرهنگ.

وزیر فرهنگ - عرض کنم نظر آقای دکتر شفق از یک جهت کاملاً قابل توجه است که دانشگاه و مدرسه عالی درست کردن کار خوشی نیست هر کدام از این کلمات معنایش چند میلیون تومان پول است آقایان باید خودشان را آماده بکنند برای اینکار یعنی هر وقت که فرمودند فلان جا تأسیس شود باید چند میلیون تومان برای آن تصویب بفرمائید ولی ملاحظه بفرمائید اینکه میفرمائید در این قانون نوشته شود تا چند سال بعد از اینها دانشگاهی تأسیس نشود این بنظر بنده کار مجلس شورای ملی نیست اجازه بفرمائید که وزارت فرهنگ و متخصیصینی که یکی از آنها خود آقای دکتر شفق خواهند بود قضاوت بفرمائید که در چه جایی وسائل هست تا تهیه بکنیم البته در بعضی از جاها که وسائل مقدماتی دانشگاه طب را داریم شاید با آسانی بشود تبدیل کرد بدانشگاه ولی در آنجاها که مقدماتش نیست ما مشروع میکنیم باینجا مقدمات ولی بهرحال ذکرش بطور رسمی در قانون لازم نیست اجازه بفرمائید آقای دکتر در موقع خودش قضاوت خواهد شد.

دکتر شفق - راجع به ۵ سال بفرمائید.

وزیر فرهنگ - ۵ سال هم نمیشود محدود کرد عرض میکنم در تبریز یا مشهد یا شیراز مدرسه داریم اگر واقعاً امسال یا سال دیگر وسائل فراهم شد توانستیم تکمیل بکنیم چه بهتر و اگر نبود چه فرق میکند چه پنج سال باشد یا نباشد.

رئیس - آقای دهقان.

دهقان - خاطر آقای دکتر شفق استاد محترم را مستحضر میکنم اینکه این دانشگاهها تکمیل نشده است البته برای این بوده است که جناب آقای دکتر بوجه ها تصویب نشده است اگر خاطرشان باشد با ارسال هم نمایندگان آذربایجان و خود جناب عالی بزحمت توانستید بوجه دانشگاه تبریز را استناداً جزو یک دوازدهم بکنند و اینکه در پیشنهاد خودتان یک کار مقدماتی بکنند و اینکه در پیشنهاد خودتان این قسمت را اختصاص دادید با آذربایجان و شیراز اصلاً اصفهان الان مستعدتر از شیراز است تعداد فارغ التحصیلهای دبیرستانهایش بیشتر از شیراز است (رضوی و چاقی - نه شیر آقا اینطور نیست) عرق هدشهر یکی تان نباید مانع این باشد که حقیقت را قبول کنید این است که بنده استعفا میکنم که همان پیشنهاد وزارت فرهنگ تصویب بشود و بتدریجی که

وسایل فراهم میشود و شهرستانها استفاده میکنند و مستأمنه میخواستم عرض کنم اینکه بنده مقاومت کردم در مقابل اظهار مقام ریاست برای این بود که بنده مشغول تحریر کافندی بودم و کاری نکرده بودم که ایشان اظهار بکنند و بنده معذرت میخواهم.

رئیس - رای گرفته میشود پیشنهاد آقای دکتر شفق آقابانی که موافقت قیام کنند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد.

عضی از نمایندگان - هر کدام وارد نیست خوانده نشود.

رئیس - پیشنهادها مه فرائت میشود هر کدام وارد نیست مذاکره نمیشود.

(پیشنهاد دیگر بشرح زیر فرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی اینجانب پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده واحده گشایش دانشگاه اضافه شود دولت مکلف است در هر استان یک دبیرستان صنعتی ایجاد و وسائل تعلیم صنایع را بشاگردان فراهم نماید. بانامتقلیح.

رئیس - پیشنهاد خرج است قابل طرح نیست پیشنهاد دیگر فرائت میشود.

(بشرح زیر فرائت شد)

پیشنهاد میکنم قبل از تأسیس دانشگاه در استانها در تمام بخشهای بلوچستان دبستانهای ۱۰ و ۶ کلاس و در داخله بلوچستان درخاش یک باب دبیرستان تأسیس شود. مهدی ارباب.

رئیس - پیشنهاد خرج است نمیشود رای گرفت پیشنهاد دیگر فرائت میشود.

(بشرح زیر فرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی - پیشنهاد میکنم که پس از کله شیراز کله اردبیل اضافه شود و دانشگاه دامپزشکی تأسیس گردد. بانامتقلیح.

رئیس - قابل طرح نیست پیشنهاد دیگر فرائت میشود.

(بشرح زیر فرائت شد)

پیشنهاد میکنم بعد از کله اصفهان و شیراز اسم کرمانشاهان هم ذکر شود و یک استان مهم و خدمتگذار را دلسرد نمایند. قبادیان.

رئیس - این پیشنهاد خرج است. (پیشنهاد دیگری بشرح زیر فرائت شد)

ماده واحده بشرح زیر اصلاح شود وزارت فرهنگ مجاز است دانشگاه تبریز را که در سال گذشته تأسیس شده تکمیل نماید و همچنین در شهرستانهای مشهد و اصفهان و شیراز و اهواز و هر شهرستان دیگری که وزارت فرهنگ لازم بداند بتدریج که وسائل و موجبات فراهم بشود بتأسیس دانشگاه که عبارت از دانشگاه پزشکی و کشاورزی و فنی باشد اقدام نماید. دکتر راجی - موسوی.

یکی از نمایندگان - پیشنهاد خرج است آقای

رئیس - نه هروقت. میگویند هروقت موجبات برای وزارت فرهنگ فراهم شد، یعنی ده سال بعد آقای دکتر راجی توضیحی دارید؟ بفرمائید.

دکتر راجی - نظر بنده این است که در این باب همانطور که عرض آقایان رسانیدم چیزهایی که بیشتر لازم است مورد توجه قرار بگیرد از تذکراتی آقای دکتر شفق این ایرادی که داشتند خیلی متشکرم که فرمودند که به مدارس عالی دانشگاه نباید گفت نظر بنده

این است که نه لاد شهرستانها مطابق همین قانونیکه الان پیشنهاد شده دانشگاههایی که مورد احتیاج است تأسیس بشود و همچنین مدارس عالی برای کشاورزی، مدارس فنی برای اینکه از لحاظ ادبیات و حقوق و رشته های دانشگاهی همانطوریکه همه آقایان متوجه هستند اولاً داوطلب زیاد نیست و ثانیاً در تهران هم وسائل فراهم است و آنقدرها هم مورد احتیاج مردم نیست.

معمد دماوندی - آقای دکتر استدعا میکنم رشت را بعد از اهواز اضافه بفرمائید.

پرزین - همدان را آقای دکتر اضافه بفرمائید.

رئیس - اولاً این پیشنهادی است که خود وزارت فرهنگ میتواند انجام بدهد یعنی هر وقت در شهرستانهای دیگر هم وسائل فراهم بشود خود وزارت فرهنگ اقدام خواهد کرد بنا بر این تصور میکنم که اینهم کافی باشد و نباید رای گرفت پیشنهاد دیگری فرائت میشود.

(بشرح زیر فرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده واحده افزوده شود: دکتر بقائی کرمانی.

تبصره ۷ - اعتبارات دانشگاه تهران بهیچ عنوانی قابل انتقال بولایات نخواهد بود.

دکتر راجی - بنده پیشنهاد خودم رایس نمیگیرم استدعا میکنم که رای گرفته شود.

رئیس - اینکه رای ندارد بفرمائید هروقت موجبات فراهم شد.

دکتر راجی - خیر بنده دانشگاه حقوق و ادبیات را حذف کردم فقط سه دانشگاه در شهرستانها درست بشود کشاورزی فنی و پزشکی باشد.

صدرزاده - بنده مخالفم اجازه بفرمائید توضیح بدهم.

رئیس - آقای صدرزاده مخالفید با پیشنهاد آقای دکتر راجی بفرمائید.

صدرزاده - عرض کنم بسیاری از پیشنهادهایی که آقایان تقدیم کردند شهرستانها را اضافه کرده بنده میخواستم تذکر بدهم چون خودم عضو کمیسیون فرهنگ هستم در موقعی که این لایحه در کمیسیون مطرح شد لایحه آن اضافه شد که در هر شهرستان دیگری بتدریجی که وسایل فراهم شد تأسیس شود راجع بنظر آقای دکتر راجی عرض میکنم در اینجا تذکر شده است که وزارت فرهنگ در هر جا که لازم بداند بتدریج که وسائل و موجبات فراهم میشود بتأسیس دانشگاه اقدام کند بنده میخواستم این را عرض کنم این بجز حسب استعداد و رویه شی که در هر شهرستانی هست معلوم میشود که قابل استعداد تشکیل کدام دانشگاه است مثلاً شیراز یک سرزمین ادبی است غالباً دانشمندان آنجا ادبیات میخوانند ولی این مانع از تأسیس دانشگاه پزشکی و دانشگاه کشاورزی که مورد احتیاج است نمیتواند بشود.

(صحیح است) همینقدر که وزارت فرهنگ موجبات را در آنجا فراهم دید تأسیس میکند ما نباید که محصور بکنیم که حتماً آن دانشگاه بخصوص را آنجا تأسیس بکنند. الان وسائلی که در شهرستانها برای تأسیس دانشگاه هست مثلاً آموزشگاه عالی بهداری سهولت تبدیل بدانشگاه پزشکی می شود اینک محصور میکنیم بچند دانشگاه بنظر بنده موردی ندارد.

حاذقی - بنده مخبر کمیسیون هستم. **رئیس** - بفرمائید.

حاذقی - عرض میکنم بطور کلی نظر نماینده محترم در کمیسیون فرهنگ مورد توجه قرار گرفته و این لایحه با تمام دقت و توجه و پیشنهادهای اعضاء کمیسیون رسیدگی شد. نظر آقای دکتر راجی تأمین است برای این که مخصوصاً توضیحاتی که داده شد نظر وزارت فرهنگ جز این نیست که دانشگاههای پزشکی و فنی و کشاورزی تأسیس بشود که باری از دوشی بر داشته شود ولی هیچوقت نظر این نیست که بعنوان دانشگاه حقوق و ادبیات جوانها را از کار تولیدی و فعال باز بداریم بنا بر این خود اهالی شیراز هم با گفتند که ما نمیخواهیم در شیراز دانشگاه ادبیات تأسیس شود و فقط نظرها دانشگاه طب و کشاورزی و فنی خواهد بود که پیشنهاد خود را مسترد بفرمائید که لایحه تصویب شود.

رئیس - آقای وزیر فرهنگ بفرمائید.

وزیر فرهنگ - عرض کنم راجع به پیشنهاد آقای دکتر راجی بنده اطمینان میدهم همین نظری است که تمام آقایان نمایندگان دارند و دولت هم نظرش همین است که در نظر اول مدارس پزشکی و فنی و کشاورزی تأسیس خواهد شد، بطور قطع ما در درجه اول آنجا دانشگاه حقوق و ادبیات باز نخواهیم کرد مگر آنکه بعدها مقدمات فراهم شود بنا بر این خواهش میکنم که آقای دکتر راجی این اطمینان را داشته باشند و پیشنهاد خودشان را پس بگیرند.

دکتر راجی - باقولی که آقای وزیر فرهنگ میدهند بنده پس میگیرم.

وزیر فرهنگ - آقای دکتر بقائی هم توجه علیحده است طبیعتاً اینطور نمیشود این دیگر احتیاج ندارد که ذکر بکنیم که اعتبار دانشگاه طهران بجای دیگر داده نمیشود در اول سال یک اعتباری بدانشگاه تهران میدهند و یک اعتبار بوزارت فرهنگ برای دانشگاههای دیگر.

دکتر بقائی - آقای وزیر فرهنگ بنده که توضیح نداده ام چطور جواب میدهد؟

وزیر فرهنگ - خوب بنده میدانم دیگر.

رئیس - آقای دکتر بقائی بفرمائید.

دکتر بقائی - عرض کنم بنده از این تبصره ای که پیشنهاد کردم یک منظور داشتم و آن این بود که برخلاف نظریات اکثریت همکاران محترم و برخلاف آنچه که آقای حاذقی معمولاً بنده میفرمایند میخواهم عرض کنم که بنده مخالف با این تأسیس دانشگاهها هستم برای اینکه خودم عضو دانشگاه و استاد یک دانشگاه ای هستم و میدانم که نواقص چقدر هست (صحیح است) و مادامان را نباید خوش کنیم باینکه عنوان درست کنیم البته ممکنست یک لایحه دیگر هم بیاورد دولت که در دهات هم دانشگاه داشته باشیم هر اطاق مدرسه ای هم یک تابلو بنویسید و روش بگویند این دانشگاه پزشکی است. البته من قبول دارم با بنده همراهی نیستید. بعنوان تذکر میخواستم عرض کنم ولی اگر آقایان محترم اطلاع داشته باشید الان دانشگاههایی که در آذربایجان

درست شده و مابقی خوشوقت هستیم از همه لحاظ در محظوره هستند هم از لحاظ بودجه هم از لحاظ شاگردان و بابت همجواری و نصف بیشتر شاگردا اعضای ادارات هستند که میروند آنجا درس میخوانند شاگرد دانشگاه باید کسی باشد که تمام وقتش صرف درس خواندن شود دانشگاه اصولاً غیر از دبیرستان و دبستان است شاگرد دبیرستان اگر بکفتمری شاگرد با هوشی باشد با همان درسی که در کلاس میشوند میتواند حاضر کنسوز و امتحان بدهد ولی در دانشگاه وقتی معلم یک ساعت درس میدهد در آن یک ساعت شاگرد باید بیرون چند ساعت کار بکند (کشاورز صبر - و هیچوقت هم سر درس حاضر نمیشوند) ولی برای ظاهر البته ممکن است باشد عرض کنم این لایحه تنها نتیجه ای که خواهد داشت این خواهد بود که یک مقداری از اعتبارات دانشگاه تهران را منتقل کنند بولایات و هیچ تأثیر دیگری هم بنده اینجا قول میدهم با آقایان نخواهد داشت آقایان جوش میزنند همه میخواهند دانشگاه در گلیایگان در خمین و همدان تأسیس بشود یا تمام دهات بنده قول میدهم که تاده سال دیگر در هیچیک از این شهرستانها دانشگاه درست نخواهد شد (صحیح است) این یک تظاهری است که بگویند قانونش تصویب شده است برای اینکه با قانون تعلیمات اجباری که بنجال پیش گذشته است هیچگونه عملی نشده است، بنا بر این بنده این پیشنهاد را رد کردم و استدعا میکنم توجه بفرمائید و این پیشنهاد بنده هم کمک بفرمائید که اعتبارات دانشگاه تهران را نشود منتقل کرد بولایات بنده این را پیش بینی میکنم ممکن است همه اعتراض بفرمائید ولی بنده پیش بینی میکنم که تصویب این لایحه باعث خراب شدن دانشگاه تهران خواهد شد بدون اینکه ما در ولایات دانشگاه داشته باشیم (صحیح است).

یمن اسفندیاری - آقای رئیس آلمان سه ساعت و نیم است، نیم ساعت بعد از ظهر است فرمودید که امروز بعد از جلسه هم تکلیف شعب معلوم بشود.

معاون وزارت فرهنگ (آقای دکتر مهران) شما اگر به لایحه بودجه مراجعه بفرمائید جناب آقای دکتر بقائی ملاحظه خواهد فرمود بودجه دانشگاه تهران از بودجه وزارت فرهنگ متفک است (صحیح است)

دکتر بقائی - عرض کنم بنده از این تبصره ای که پیشنهاد کردم یک منظور داشتم و آن این بود که برخلاف نظریات اکثریت همکاران محترم و برخلاف آنچه که آقای حاذقی معمولاً بنده میفرمایند میخواهم عرض کنم که بنده مخالف با این تأسیس دانشگاهها هستم برای اینکه خودم عضو دانشگاه و استاد یک دانشگاه ای هستم و میدانم که نواقص چقدر هست (صحیح است) و مادامان را نباید خوش کنیم باینکه عنوان درست کنیم البته ممکنست یک لایحه دیگر هم بیاورد دولت که در دهات هم دانشگاه داشته باشیم هر اطاق مدرسه ای هم یک تابلو بنویسید و روش بگویند این دانشگاه پزشکی است. البته من قبول دارم با بنده همراهی نیستید. بعنوان تذکر میخواستم عرض کنم ولی اگر آقایان محترم اطلاع داشته باشید الان دانشگاههایی که در آذربایجان

دکتر عبده - تصویب نشدن این موضوع

شماره ۵۰۹ **روز و دستور جلسه آینده** ۱۳۲۸ ر ۳۲ نظر بماده ۹۲ آیین نامه داخلی مجلس شورای ملی حسب دستور ریاست معظم روز و ساعت تشکیل جلسه آتی و دستور آن برای درج در روزنامه رسمی کشور ذیلاً درج و باستحضار میرسد:

روز تشکیل جلسه آینده - سه شنبه سوم خرداد ماه ۱۳۲۸ ساعت تشکیل جلسه - دو ساعت و سه ربع قبل از ظهر

دستور جلسه:

- ۱ - بقیه شور دولایحه تأسیس دانشگاههای شهرستانها
- ۲ - لایحه جمع آوری مازاد غله
- ۳ - قانون مقررات هوایمائی کشور
- ۴ - قانون آموزش و پرورش مجانی اجباری
- ۵ - قانون اصلاح قانون تأسیس دانشگاه
- ۶ - قانون معافیت ماشین آلات کشاورزی از عوارض گمرکی
- ۷ - قانون مالیاتها

اداره دفتر مجلس شورای ملی

دلیل این نمیشود که قابل انتقال باشد (صحیح است)

۶ - موقع جلسه آینده - ختم جلسه **رئیس** - جلسه را ختم میکنم جلسه روز سه شنبه بقیه این قانون و بقیه دستور.

(جلسه سی و پنج دقیقه بعد از ظهر ختم شد.)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت اعتراض آقای امیر تیمور بصورت مذاکرات جلسه ۱۶۳ و تصحیح آن.

۱ - در قسمت مرخصی آقای دکتر امینی: «که بنده از نظر کمال اشتیاقی که به بدیدار دکتر دارم واقعاً نمیخواهم غیبت بفرمایند و بهتر میدانم در مجلس تشریف داشته باشند و انجام وظیفه بفرمایند معذور صورتی که مجلس مرخصی را تصویب نماید بنده مخالف نیستم.

رئیس - رای میگیرم.

دکتر معظمی - بنده مخالفم با پیشنهاد آقای دکتر بقائی.

رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟ بفرمائید

امیر تیمور - بنده مخالفم با این پیشنهاد با نظر آقای دکتر هم مخالفم زیرا با توضیحیکه آقای دکتر مهران دادند قابل انتقال نیست.

رئیس - آقای امیر تیمور مخالف بودند کافی است رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای دکتر بقائی آقایانی که موافقت قیام کنند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد.

دکتر عبده - تصویب نشدن این موضوع

رای دهد و اکنون هم آماده است

دلیل این نمیشود که قابل انتقال باشد (صحیح است)

۶ - موقع جلسه آینده - ختم جلسه **رئیس** - جلسه را ختم میکنم جلسه روز سه شنبه بقیه این قانون و بقیه دستور.

(جلسه سی و پنج دقیقه بعد از ظهر ختم شد.)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت اعتراض آقای امیر تیمور بصورت مذاکرات جلسه ۱۶۳ و تصحیح آن.

۱ - در قسمت مرخصی آقای دکتر امینی: «که بنده از نظر کمال اشتیاقی که به بدیدار دکتر دارم واقعاً نمیخواهم غیبت بفرمایند و بهتر میدانم در مجلس تشریف داشته باشند و انجام وظیفه بفرمایند معذور صورتی که مجلس مرخصی را تصویب نماید بنده مخالف نیستم.

رئیس - رای میگیرم.

دکتر معظمی - بنده مخالفم با پیشنهاد آقای دکتر بقائی.

رئیس - آقای امیر تیمور مخالفید؟ بفرمائید

امیر تیمور - بنده مخالفم با این پیشنهاد با نظر آقای دکتر هم مخالفم زیرا با توضیحیکه آقای دکتر مهران دادند قابل انتقال نیست.

رئیس - آقای امیر تیمور مخالف بودند کافی است رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای دکتر بقائی آقایانی که موافقت قیام کنند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد.

دکتر عبده - تصویب نشدن این موضوع

رای دهد و اکنون هم آماده است

انتصابات و احکام

شماره ۱۴۰۳۸۳۲۲۸ در وزارت کشور

آقای ابوالحسن ستوده رئیس دفتر و معاون فرمانداری شاهی

از تاریخ اول خرداد ماه ۲۸ بسمت معاونت فرمانداری سمنان منتقل شدند.

شماره ۱۶۲۷۸۳۶۷۶

آقای محمد محمدی معاون سابق فرمانداری سمنان

از تاریخ اول خرداد ماه ۲۸ بسمت مدیر دفتر و معاون فرمانداری شاهی منتقل شدند.

شماره ۱۹۸۹۱۳۰۰۰

آقای نصرت الله خواجه نوری بازرس اداره امور شهرداریها

از تاریخ اول خرداد ماه ۲۸ بسمت فرمانداری زنجان منتقل شدند.

شماره ۱۴۳۰۲۳۲۷۰

جناب آقای ابوالفتح والاتبار

از تاریخ چهارم اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ به استانداری استان آذربایجان منصوب گردیدند.

شماره ۱۰۳۴۸۳۰۴۴

آقای اسفندیار اعتضادی بخشدار کلاته

از تاریخ اول خرداد ماه ۲۸ بسمت بخشدار خرقان منتقل شدند.

شماره ۴۷۴۶۲۰۳۰

آقای جمال الدین جمالی سر دفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق تهران

بموجب این ابلاغ استعفاي شما از تصدی دفتر طلاق پذیرفته میشود. وزیر دادگستری

شماره ۵۲۲۱۲۲۴۹

آقای محمد علی رویائی سر دفتر اسناد رسمی شماره ۱۷ تهران

نظر باینکه بر اثر گزارش واصله تحت تعقیب دادگاه انتظامی سردفتران واقع شده آید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی تا خاتمه رسیدگی به تخلف شما در دادگاه نامبرده شما را از تصدی دفاتر اسناد رسمی و گواهی صحت امضاء معلق مینماید. وزیر دادگستری

شماره ۴۷۰۴۱۹۲۴

آقای رجبعلی محلاتی سر دفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق

شهر نو باخزر

بموجب این ابلاغ بعلت کناره گیری و ترک محل کار از تصدی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق معاف میشوید. وزیر دادگستری

شماره ۴۷۴۸۳۶۹۱

آقای عبدالکریم مشکوری

سر دفتر اسناد رسمی شماره ۴۱ مشهد

نظر باینکه در دادگاه بدوی انتظامی سردفتران با انفصال موقت محکوم شده آید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شمارا تا خاتمه رسیدگی انتظامی از تصدی دفاتر اسناد رسمی و گواهی صحت امضاء معلق مینماید.

وزیر دادگستری

شماره ۵۶۸۴۲۶۸۲

آقای محمد علی امام جمعه

بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه سوم قصبه با نه منصوب میشوید طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید.

وزیر دادگستری